

Crna Gora

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Akcioni plan

za sprovođenje Strategije za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za period 2017-2020. godina, za 2020. godinu, s

Izvještajem o realizaciji Akcionog plana, za 2019. godinu

Podgorica, mart 2020. godine

UVOD

Vlada Crne Gore, u februaru 2017. godine, nakon pribavljanja mišljenja od EK, usvojila je **Strategiju za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za period 2017-2020. godine, sa Akcionim planom za implementaciju strategije za 2017. godinu, i zadužila Ministarstvo unutrašnjih poslova da redovno izvještava Vladu.**

U martu 2018. godine Vlada je donijela **Akcionni plan za sprovođenje Strategije za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za period 2017-2020. godina, za 2018. i 2019. godinu.** Osnovni cilj Strategije i akcionih planova je potpuno usklađivanje i uspostavljanje pravnog okvira, kao i dodatno jačanje institucionalnog okvira koji pruža mogućnost djelotvornog sprovođenja politike kontrole migracionih kretanja u skladu sa pravilima i standardima EU, kao i uspostavljanje sistema monitoringa za praćenje Strategije i realizacije akcionih planova. Krajni cilj Strategije je uspostavljanje društva sa efikasnim sistemom i prepoznatljivim rezultatima na polju integrisanog upravljanja migracijama, što će doprinijeti regionalnoj i ukupnoj stabilnosti saglasno pravilima i standardima EU.

Realizaciju strategije i akcionih planova do kraja 2019. godine pratila je Međuresorska radna grupa, koja je obrazovana rješenjem ministra unutrašnjih poslova, 01broj: 261/17-34028 od 30.08.2017. godine. S obzirom da je došlo do kadrovskih promjena u pojedinim organima državne i uprave, kao i da je Vlada u međuvremenu usvojila novu **Uredbu o organizaciji i načinu rada državne uprave (“Službeni list CG”, br. 87/2018 i 38/2019)**, to je donijeto novo Rješenje ministra unutrašnjih poslova, 01broj: 050/19-42304 od 15.11.2019. godine, kojim je obrazovana Međuresorska radna grupa za izradu i praćenje primjene Strategije o migracijama i reintegraciji za period 2021-2025. godine.

Pored predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova, članovi ove radne grupe su i predstavnici: Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva prosvjete, Ministarstva zdravlja, Uprave policije, Uprave za inspekcijske poslove, Poreske uprave, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Zajednice opština Crne Gore, Crvenog krsta Crne Gore, Visokog komesarijata Ujedinjenih nacija za izbjeglice (UNHCR) - Predstavništvo u Crnoj Gori, Međunarodne organizacije za migracije (IOM), NVO Pravnog Centra i NVO Građanske alijanse.

Međuresorska radna grupa obrazovana je sa zadatkom da rukovodi, organizuje i koordinira aktivnosti organa državne uprave i drugih nadležnih organizacija u sprovođenju Strategije i Akcionog plana za njenu implementaciju; utvrđuje prioritete, dinamiku i rokove realizacije, ocjenjuje postignute rezultate i predlaže Akcioni plan za implementaciju Strategije.

S tim u vezi, Akcioni plan za sprovođenje Strategije za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za period 2017-2020. godina, za 2020. godinu, s Izvještajem o realizaciji Akcionog plana, za 2019. Godinu, pripremljen je saglasno obavezi Ministarstva unutrašnjih poslova iz Programa rada Vlade Crne Gore za I kvartal 2020. godine i utvrđen je na sjednici Međuresorske radne grupe, koja je održana 3. marta 2020. godine.

Ovim Akcionim planom su definisani sljedeći strateški ciljevi, i to: Potpuno usklađivanje nacionalnih propisa sa relevantnim međunarodnim standardima iz oblasti migracija, Unapređenje uslova za prihvrat i osiguranje jednakog pristupa pravima koja pripadaju strancima koji traže međunarodnu zaštitu i licima kojima je odobrena međunarodna zaštita u Crnoj Gori u skladu sa međunarodnim standardima; Unaprjeđenje sistema koordinacije između institucija koje se bave pitanjima migracija, djelotvorno vođenje aktivne migracione politike, kao i obuka službenika Granične policije koji rade na ovim poslovima i Rješavanje pravnog statusa interno raseljenih lica (IRL) kao i ostalih lica koja nijesu upisana u osnovne registre i registre državljana u Crnoj Gori i u državama okruženje. Za realizaciju svakog od ovih ciljeva predviđeni su operativni ciljevi i aktivnosti čije sprovođenje vodi ostvarenju strateških ciljeva.

Napominjemo da je Strategija za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za period 2017-2020. godine, usvojena u februaru 2017. godine. U međuvremenu su donijeta dva ključna zakona iz ove oblasti, i to Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca (primjenjuje se od januara 2018) i Zakon o strancima (primjenjuje se od marta 2018). Takođe, krajem 2018. godine izmijenjena je Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave u Crnoj Gori. Po novoj organizaciji i načinu rada državne uprave, a u cilju stvaranja pretpostavki za punu integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom u crnogorsko društvo, poslovi koordinacije u ostvarivanju zakonom propisanih prava, kao i pomoć u ostvarivanju prava crnogorskih državljana prilikom povratka u Crnu Goru, u skladu sa obavezama utvrđenim ugovorom o readmisiji, koje je do sada vršila Uprava za zbrinjavanje izbjeglica, prešli su u nadležnost Ministarstva unutrašnjih poslova. Isto tako migracioni talas, tzv. „Obalska ruta“, nije zaobišao Crnu Goru, te u skladu sa tim Sektor granične policije kontinuirano sprovodi Plan pojačanog nadzora državne granice, kroz pojačano prisustvo patrole na granici i kontrolnim tačkama glavnih puteva prema granici. Iako je Crna Gora, u ovom trenutku, zemlja sa velikim brojem migranata u tranzitu, Ministarstvo unutrašnjih poslova, ipak nije fokusirano samo na organizovanje prihvatnih centara za kratko zadržavanje, već postoji potreba da se obezbijedi adekvatan prihvrat i za duža zadržavanja. Kako bi se riješio problem nedostatka smještajnih kapaciteta za strance koji traže međunarodnu zaštitu, Ministarstvo unutrašnjih poslova razmutilo je opcione mogućnosti povećanja smještajnih kapaciteta, a posebno uvažavajući bezbjednosne potrebe i razvojne interese Crne Gore, s jedne strane i potrebe poštovanja univerzalnih ljudskih prava i sloboda, u kontekstu migracija, s druge strane. Sve je ovo razlog da struktura strateških i operativnih ciljeva u ovom Akcionom planu ne prati strukturu koja sačinjava Strategiju za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori, te je upravo to razlog revizije ciljeva postojeće Strategije.

BUDŽET

S obzirom da je Strategijom za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za period 2017-2020. Godina, predviđeno da će se finansijska sredstva potrebna za implementaciju Strategije, sa akcionim planovima biti obezbijedena kroz redovna finansijska sredstva planirana za rad nadležnih organa iz budžeta Crne Gore, kao i iz

drugih izvora propisanih zakonom, donacijama i ostalih izvora finansiranja, to će se za realizaciju mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije za integrirano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za 2020. godinu, nadležni organi uklopiti u redovna budžetska sredstva koja su odobrena za 2020. godine. Treba imati u vidu da je da je sva podrška UNHCR-a podložna je usklađivanju predloženih aktivnosti sa međunarodnim mandatom UNHCR-a u pružanju zaštite i pomoći tražiocima azila i izbjeglicama i zavisi od raspoloživosti sredstava na državnom nivou. U slučaju nedostatka sredstava, mogu se predložiti zajednički projekti.

Akcioni plan

za sprovođenje Strategije za integrirano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za 2020. godinu

Strateški cilj: 1	Potpuno usklađivanje nacionalnih propisa sa relevantnim međunarodnim standardima iz oblasti migracija			
Operativni cilj: 1.1.	Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o strancima i usklađivanje istih sa pravom i praksom Evropske unije u oblasti migracija-izdavanje viza, čije je donošenje u nadležnosti Ministarstva vanjskih poslova			
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni organ nadležni za sprovođenje	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata
1.1.1. Donijeti pravilnik o vizama i viznim obrascima (viza A i C)	Ministarstvo vanjskih poslova Partnerske institucije: Ministarstvo unutrašnjih poslova Uprava policije	II Kvartal 2020	Nijesu potrebna dodatna finasijska sredstva	Pravilnik o vizama i viznim obrascima A i C je objavljen u Službenom listu i primjenju se.
1.1.2. Donijeti pravilnik o bližim uslovima za izdavanje vize za duži boravak (viza D)	Ministarstvo vanjskih poslova Partnerske institucije:	II Kvartal 2020	Nijesu potrebna dodatna finasijska sredstva	Pravilnik o vizi D je objavljen u Službenom listu i primjenju se.

	Ministarstvo unutrašnjih poslova Uprava policije			
1.1.3. Donijeti pravilnik o bližem načinu podnošenja zahtjeva za izdavanje vize u elektronskom obliku	Ministarstvo vanjskih poslova Partnerske institucije: Ministarstvo unutrašnjih poslova Uprava policije	IV Kvartal 2020	Nijesu potrebna dodatna finasijska sredstva	Pravilnik o bližem načinu podnošenja zahtjeva za izdavanje vize u elektronskom obliku je objavljen u Službenom listu i primjenju se.
1.1.4. Donošenje odluka o privremenom oslobađanju od pribavljanja vize za državljanke određenih država tokom turističke sezone	Ministarstvo vanjskih poslova Partnerske institucije: Ministarstvo unutrašnjih poslova Uprava policije	I Kvartal 2020	Nijesu potrebna dodatna finasijska sredstva	Odluke su usvojene od strane Vlade, objavljene su u Službenom listu i primjenju se.
1.1.5. Donošenje Uredbe o	Ministarstvo vanjskih poslova	II Kvartal 2020	Nijesu potrebna dodatna finasijska sredstva	Uredba usvojena od strane Vlade i objavljena u Službenom listu.

izmjenama i dopunama Uredbe o viznom režimu	Partnerske institucije: Uprava policije			
Operativni cilj: 1.2.	Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o strancima i usklađivanje istih sa pravom i praksom Evropske unije u oblasti migracija, čije je donošenje u nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja			
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni organ nadležni za sprovođenje	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata
1.2.1. Donijeti odluku o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2021. Godinu, u skladu sa migracionom politikom, stanjem i kretanjem na tržištu rada u Crnoj Gori	Ministarstvo rada i socijalnog staranja	IV Kvartal 2020	Nijesu potrebna dodatna finasijska sredstva	Vlada Crne Gore je donijela Odluku o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2021. godinu. Odluka o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2021. godinu je objavljena u “Službenom listu Crne Gore”.
Operativni cilj: 1.3.	Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o strancima i usklađivanje istih sa eIDAS regulativom EU 910/2014, a čije je donošenje u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova			
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni organ nadležni za sprovođenje	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata

1.3.1. Donijeti Pravilnik o obrascima putnog lista za stranca i posebne putne isprave za strance ("Službeni list CG", br. 1/2019).	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Uprava policije	II Kvartal 2020	Nijesu potrebna dodatna finasijska sredstva	Pravilnik o obrascima putnog lista za stranca i posebne putne isprave za strance je objavljen u Službenom listu i primjenju se.
1.3.2. Izmjene Pravilnika o načinu izdavanja i obrascu dozvole za stalni boravak ("Službeni list CG", br. 20/2019).	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Uprava policije	II Kvartal 2020	Nijesu potrebna dodatna finasijska sredstva	Pravilnika o načinu izdavanja i obrascu dozvole za stalni boravak je objavljen u Službenom listu i primjenju se.
1.3.3. Izmjene Pravilnika o obrascima, bližim uslovima i načinu izdavanja dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad ("Službeni list CG", br. 25/2019).	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Uprava policije	II Kvartal 2020	Nijesu potrebna dodatna finasijska sredstva	Pravilnika o obrascima, bližim uslovima i načinu izdavanja dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad je objavljen u Službenom listu i primjenju se.
1.3.4. Izrada uporedne analize odnosa Strategije reintegracije lica vraćenih na osnovu	Ministarstvo unutrašnjih poslova	IV Kvartal	Nijesu potrebna dodatna finasijska sredstva	Pripremljena informacija

sporazuma o readmisiji I Strategije za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori, u kojoj bi se evaluirali učinci i obezbjedila osnova za dalje planiranje ovih politika	Partnerske institucije: Svi organi koji imaju predstavnika u MRG			Usvojena informacija na Vladi
Strateški cilj: 2	Unapređenje uslova za prihvata i osiguranje jednakog pristupa pravima koja pripadaju strancima koji traže međunarodnu zaštitu i licima kojima je odobrena međunarodna zaštita u Crnoj Gori u skladu sa međunarodnim standardima			
Operativni cilj: 2.1.	Unapređenje uslova za prihvata većeg broja stranaca koji traže međunarodnu zaštitu			
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni organ nadležni za sprovođenje	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata
2.1.1. Izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova, kako bi se riješio problem nedostatka smještajnih kapaciteta za strance koji traže međunarodnu zaštitu.	Ministarstvo unutrašnjih poslova	I Kvartal 2020	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva	Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova je objavljen na oglasnu tablu MUP-a i isti je u primjeni.

2.1.2. Uspostaviti kontejnersko naselje u krugu Karaule Božaj do njene rekonstrukcije	Ministarstvo unutrašnjih poslova	I Kvartal 2020	Sredstva planirana Predlogom zakona o Budžetu za 2020. godinu EU fondovi — (Implementacija MUP/IOM) Za kontejnersko naselje podnijeta aplikacija za sredstva iz EU fondova i iz Budžeta MUP/IOM - 300 000 €	Uspostavljeno kontejnersko naselje u krugu Karaule Božaj
2.1.3. Preduzeti aktivnosti na kupovini i ograđivanju zemljišne parcele koja se graniči sa Centrom za prihvatanje stranaca	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Ministarstvo finansija	IV Kvartal 2020	Sredstva planirana Predlogom zakona o Budžetu za 2020. godinu (izdaci za građevinske objekte)	Kupljena i ograđena parcela
2.1.4. Jačanje kapaciteta službenika Tranzitnog centra u Božaju, kako bi se osigurao pristup teritoriji i Centru za azilante licima koja su izrazila namjeru za	Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore Partnerske institucije:	IV kvartal 2020	Redovna budžetska sredstva UNHCR – 1.500 € (za različite treninge službenika) IOM – 4.000 € (za obuke službenika)	Organizovano dva treninga Obučeno 20 službenika

traženjem azila u Crnoj Gori	Uprava policije UNHCR IOM			
Operativni cilj: 2.2.	Podrška strancima koji traže međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori			
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni organ nadležni za sprovođenje	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata
2.2.1. Uspostaviti mehanizam stalnog monitoringa na praćenju popunjenosti i procjene adekvatnosti kapaciteta Centra za tražioce azila uz podršku UNHCR-a, sa posebnim osvrtom na ranjive kategorije i priprema analize za definisanje dodatnih smještajnih potreba	Ministarstvo unutrašnjih poslova	IV kvartal 2020	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva	Uspostavljeni mehanizmi stalnog monitoringa na praćenju popunjenosti i procjene adekvatnosti kapaciteta Centra za tražioce azila
2.2.2. Unaprjeđenje procesa identifikacije, registracije i prikupljanja podataka o osobama iz sistema	Ministarstvo unutrašnjih poslova	IV kvartal	Redovna budžetska sredstva	Uspostavljanjem elektronske baze podataka unaprijeđen sistem identifikacije, registracije i priključenja podataka za osobe iz sistema međunarodne zaštite

međunarodne zaštite kroz izradu elektronske baze podataka	Partnerske institucije: Uprava policije UNHCR		UNHCR – 4.000 € (Tehnička ekspertiza kroz rad IT eksperta)	
2.2.3. Psihosocijalna, materijalna, pravna i podrška u pristupu pravima za osobe kojima je potrebna međunarodna zaštita	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: UNHCR Građanska alijansa	IV kvartal 2020	Redovna budžetska sredstva UNHCR – 80.000 € za materijalnu podršku (neprehrambeni artikli) UNHCR – indirektna podrška za pristup uslugama kroz rad partnerskih NVO – 350.000 €	Broj pruženih dobara i usluga prema starosti, polu i pravnom statusu Uspostavljen godišnji plan nabavke Uspostavljen sistem praćenja
2.2.4. Obuka službenika Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije u pogledu implementacije Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Uprava policije UNHCR	IV kvartal 2020	UNHCR – 2.000 € za obuku službenika	Organizovana jedna obuka Obučeno 10 službenika

2.2.5. Organizovanje obuka službenika Ministarstva unutrašnjih poslova/Centra za prihvata za efikasan rad kroz primjenu standarda za prijem stranaca koji traže međunarodnu zaštitu	Ministarstva unutrašnjih poslova Partnerske institucije: UNHCR	IV Kvartal 2020	Redovna budžetska sredstva Međunarodni donatori UNHCR – 1.000 € za obuku službenika	Organizovano dvije obuke Obučeno 20 službenika
2.2.6. Obuka službenika Direkcije za azil Ministarstva unutrašnjih poslova u oblasti postupka odobravanja međunarodne zaštite	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: UNHCR	IV kvartal 2020	UNHCR – 1.000 € za obuku službenika	Organizovana jedna obuka Obučeno 5 službenika
2.2.7. Obuka sudija Upravnog suda Crne Gore i službenika Direkcije za azilu oblasti međunarodne i privremene zaštite stranaca	Upravni sud Crne Gore Direkcija za azil UNHCR	IV kvartal 2020	UNHCR – 1.000 € za obuku sudija US	Organizovana jedna obuka Obučeno 10 službenika
2.2.8. Obuka službenika Ministarstva	Ministarstvo unutrašnjih poslova	IV kvartal 2020	UNHCR – 1.000 € za obuku službenika	Organizovano dvije obuke

unutrašnjih poslova (Direkcije za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu) i Uprave policije odgovornih za registrovanje namjera za traženje međunarodne zaštite	Partnerske institucije: Uprava policije UNHCR			Obučeno 20 službenika
2.2.9. Tematske i edukativne radionice i savjetovanja o pravima i obvezama stranaca kojima je odobrena međunarodna zaštita u svrhu njihove integracije u Crnoj Gori	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Ministarstvo rada i socijalnog staranja Crveni krst Crne Gore UNHCR Građanska alijansa	IV Kvartal 2020	UNHCR – 2.000 € za obuku Crveni krst Crne Gore - 500 €	Organizovana jedna radionica Radionicu pohađalo 20 službenika
2.2.10. Pružanje prevodilačkih usluga u postupku međunarodne zaštite,	Ministarstvo unutrašnjih poslova	I - IV Kvartal 2020	UNHCR – 45.000 € za troškove zaposlenih prevodioca i ad-hoc prevođenje (uključujući Farsi)	Broj pruženih prevodilačkih usluga

od izražavanja namjere do integracije	Partnerske institucije: Uprava policije UNHCR			
2.2.11. Obuka službenika Uprave policije i Centra za prihvata o korištenju Mita aplikacije (za prevođenje na jezike migranata)	Uprava policije Partnerske institucije: Centar za prihvata IOM	II Kvartal 2020	IOM - 5.000 €	Organizovano dvije obuke Obučeno 20 službenika
2.2.12. Obuka službenika Uprave policije, Direkcije za prihvata stranaca koji traže međunarodnu zaštitu, Direkcije za azil na temu kulturološke medijacije i kulturoloških razlika u kontekst mješovitih migracionih tokova	Uprava policije Partnerske institucije: Centar za prihvata Direkcija za azil IOM	III Kvartal 2020	IOM - 5.000 €	Organizovano dvije obuke Obučeno 20 službenika
2.2.13. Obuka timova Crvenog krsta za pružanje psihosocijalne	Crveni krst Crne Gore	III kvartal 2020	Crveni krst Crne Gore - 1.500.€	Organizovano dvije obuke

podrške (50 volontera)				Obučeno 50 volontera
2.2.14. Obuka timova Crvenog krsta za bezbjednost u radu sa migrantima i tražiocima azila (50 volontera i zaposlenih)	Crveni krst Crne Gore Partnerske institucije: Međunarodni komitet Crvenog krsta	I kvarta 2020	Crveni krst Crne Gore - 1.500.€	Organizovano dvije obuke Obučeno 50 volontera
2.2.15. Regionalna konferencija u cilju razmjene iskustava i informacija u kontekstu migracija i kreiranja zajedničkih prekograničnih aktivnosti sa Crvenim krstom Albanije, BiH, Hrvatske	Crveni krst Crne Gore, Partnerske institucije: Švajcarski Crveni krst, Crveni krst Italije	III kvartal 2020	Crveni krst Crne Gore - 4.000.€	Lista učesnika Distribuirane preporuke i zaključci
2.2.16. Godišnji sastanak PERCO mreže za zaštitu i zastupanje izbjeglica, migranta, stranaca koji traže međunarodnu zaštitu	Crveni krst Crne Gore	II kvartal 2020	Crveni krst Crne Gore Donatorska sredstva	Lista učesnika Distribuirane preporuke i zaključci

Operativni cilj: 2.3.		Podrška licima kojima je odobrena međunarodna zaštita u Crnoj Gori			
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni organ nadležni za sprovođenje	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata	
2.3.1. Praćenje efektivnog pristupa pravima lica kojima je odobrena međunarodna zaštita u Crnoj Gori	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Ministarstvo rada UNHCR Građanska alijansa	IV Kvartal 2020	UNHCR – 750 €	Uspostavljen i standardizovan sistem monitoringa Uspostavljena godišnja istraživanja Identifikovane preporuke za oblasti koje zahtijevaju intervencije na pravnom i administrativnom nivou	
2.3.2. Obezbijediti učenje crnogorskog jezika, istorije i kulture, radi uključivanja azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u crnogorsko društvo	Ministarstvo prosvjete	I - IV Kvartal 2020	Redovna budžetska sredstva	Broj azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom kojima je obezbijedeno učenje crnogorskog jezika, istorije i kulture, radi uključivanja u crnogorsko društvo	

2.3.3. Podrška u integraciji lica kojima je odobrena međunarodna zaštita	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Zavod za zapošljavanje UNHCR	II Kvartal 2020 IV Kvartal 2020	Redovna budžetska sredstva UNHCR – 20.000 € (novčana pomoć za smještaj, obrazovanje, zapošljavanje)	Organizovano dvije obuke Broj obučениh lica kojima je odobrena međunarodna zaštita zavisi od iskazanog interesovanja
2.3.4. Izrada i štampa brošura za crnogorski jezik, istoriju i kulturu (na osnovu usvojenog programa) i pružanje kurseva za učenje crnogorskog jezika, istorije i kulture osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita	Ministarstvo prosvjete Partnerske institucije: Ministarstvo unutrašnjih poslova UNHCR	IV Kvartal 2020	UNHCR – 7.000 € (IPA sredstva)	Broj izrađenih, štampanih i podijeljenih brošura osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita
2.3.5. Organizovanje studijske posjete za službenike Direkcije za integraciju Ministarstva unutrašnjih poslova, iz oblasti integracije lica kojima je odobrena	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije:	IV Kvartal 2020	UNHCR – (finansijska sredstva u procesu identifikacije)	Realizovana studijska posjeta Izveštaj sa studijske posjete

međunarodna zaštita u odabranoj zemlji	UNHCR			
2.3.6. Organizovanje dvodnevnog seminara za predstavnike državnih institucija i civilnog društva o izazovima upravljanja migracijama i procesom integracija lica koja su dobila međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori	Pravni centar Partnerske institucije: Ministarstvo unutrašnjih poslova Sve institucije koje imaju predstavnika u MRG	II Kvartal 2020	Pravni centar – 7.500 €	Broj lica koja su učestovala na seminaru
2.3.6. Podjela paketa humanitarne pomoći za lica koja traže međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori	NVO Pravni Centar Partnerske institucije: NVO Caritas Crna Gora Ministarstvo unutrašnjih poslova Sve institucije koje imaju	I - IV Kvartal 2020	Pravni centar – 5.200 € (dodijeliće se oko 350 paketa humanirane pomoći)	Dodijeljena humanitarna pomoć za 350 lica

	predstavnik u MRG			
Operativni cilj: 2.4.	Osiguranje jednakog pristupa pravima koja pripadaju migrantima, sa posebnim osvrtom na ranjive kategorije			
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni organ nadležni za sprovođenje	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata
2.4.1. Organizovati obuke za službenike Direktorata za građanska stanja i lične isprave raspoređenih na poslovima rada sa strancima, strancima koji traže međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori i strancima kojima je odobrena međunarodna zaštita u Crnoj Gori u odnosu na identifikaciju žrtava trgovine ljudima	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Crveni krst Crne Gore IOM	IV kvartal	500 € - (budžet Ministarstva unutrašnjih poslova) 150 € - Crveni krst Crne Gore 10.000 - IOM	Organizovano dvije obuke za službenike Direktorata za građanska stanja i lične isprave u odnosu na identifikaciju žrtava trgovine ljudima Obučeno 20 službenika
2.4.2. Realizovati edukativne radionice za migrante, azilante i strance sa supsidijarnom zaštitom u Crnoj Gori o rizicima i mehanizmima zaštite	Ministarstvo unutrašnjih poslova	IV kvartal	500 € - (budžet Ministarstva unutrašnjih poslova) 1.000 € - Crveni krst Crne Gore	Organizovana edukativna radionica za migrante, azilante i strance sa supsidijarnom zaštitom u Crnoj Gori o rizicima i mehanizmima zaštite u odnosu na trgovinu ljudima - 10 polaznika - stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom prošlo edukativnu radionicu

u odnosu na trgovinu ljudima	Partnerske institucije: Crveni krst Crne Gore IOM		5.000 € - IOM	
2.4.3. Pružanje sveobuhvatne podrške od strane Crvenog krsta Crne Gore strancima pod supsidijarnom zaštitom u cilju uključivanja u crnogorsko društvo	Crveni krst Crne Gore Partnerske institucije: Sve institucije koje imaju predstavnika u MRG	IV kvartal	Redovna budžetska sredstva/Ministarstva unutrašnjih poslova 80.000 € - Crveni krst Crne Gore	Broj lica kojima je koja su pohađala časove crnogorskog jezika Broj lica kojima je pružena zdravstvena zaštita Broj lica kojima je pružena ova vrsta preventivnih aktivnosti Broj lica kojima je pružena podrške u uspostavljanju porodičnih veza i spajanja porodica Broj lica kojima je distribuirana humanitarna pomoć
2.4.4. Organizovanje dvodnevniog seminara u cilju unapređenja informisanosti o osnovama procesa migracija i pitanjima azila kako bi bili spremni da se aktivno uključe u volonterske aktivnosti pružanja pomoći migrantima na	NVO Pravni centar Partnerske institucije: NVO Caritas Crna Gora	III Kvartal 2020	Pravni centar – 3.600 €	Organizovan jedan dvodnevni seminar za 50 lica

terenu, te doprinosu razvoju tolerantnog i otvorenog društva i borbi protiv ksenofobije	Ministarstvo unutrašnjih poslova Sve institucije koje imaju predstavnika u MRG			
Strateški cilj: 3	Unaprjeđenje sistema koordinacije između institucija koje se bave pitanjima migracija, djelotvorno vođenje aktivne migracione politike, kao i obuka službenika Granične policije koji rade na ovim poslovima			
Operativni cilj: 3.1.	Dalji razvoj IT sistema za unaprjeđenje migracija i nabavka tehničke opreme			
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni organ nadležni za sprovođenje	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata
3.1.1. Stvaranje tehničkih mogućnosti za izdavanje dozvola za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja, u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Crne Gore u inostranstvu	Ministarstvo vanjskih poslova Partnerske institucije: Ministarstvo unutrašnjih poslova Uprava policije	IV Kvartal 2020	Sredstva od 920.000 € koja su predviđena u ŠAP-u	Elektronski uvezana diplomatsko –konzularna predstavništava Crne Gore u inostranstvu sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i omogućeno izdavanje dozvola za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja

3.1.2. Konačna realizacija i stavljanje u funkciju Projektnog zadatka za izmjene i izradu novih programskih modula u skladu sa novim Zakonom o upravnom postupku	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Ministarstvo vanjskih poslova Uprava policije IOM	IV Kvartal 2020	Procijenjena vrijednost kompletnog projekta 110.000 € Iz Budžeta Mupa obezbijeđeno – 70.000 eur IOM – 40.000 €	Novi Projektni zadatak za izmjene i izradu novih programskih modula u skladu sa novim Zakonom o upravnom postupku je stavljen u funkciju i isti se primjenjuje
3.1.3. Modernizacija Odsjeka za strance, vize i suzbijanje nezakonitih migracija, kroz nabavku opreme za izvršavanje poslova iz svoje nadležnosti u skladu sa Schengen Borders Code	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Uprava policije	IV Kvartal 2020	Međunarodni donatori i Budžet	Sačinjen projekat Nabavljena oprema
3.1.4. Nabavka tehničke opreme za granične prelaze koja bi se koristila za registraciju lica koja	Ministarstvo unutrašnjih poslova	IV Kvartal 2020	Redovna budžetska sredstva i Međunarodni donatori	Sačinjen projekat Nabavljena oprema

izraze namjeru za međunarodnu zaštitu na graničnim prelazima	Partnerske institucije: Uprava policije			
3.1.5. Nabavka tehničke opreme za granične prelaze, kao i za Prihvatilište za strance i inspektore za strance na terenu koja bi se koristila za registraciju lica koja izraze namjeru za međunarodnu zaštitu	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Uprava policije	IV kvartal 2020	Redovna budžetska sredstva i Međunarodni donatori	Sačinjen projekat Nabavljena oprema
Operativni cilj: 3.2.	Jačanje koordinacije i komunikacije između nadležnih institucija koje se bave pitanjima migracija i međunarodnim organizacijama			
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni organ nadležni za sprovođenje	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata
3.2.1. Održavanje redovnih sastanaka Međuresorske radne grupe	Ministarstvo unutrašnjih poslova	I - IV Kvartal 2020	Nijesu potrebna dodatna finasijska sredstva	Broj održanih sastanaka MRG

	Partnerske institucije: Članovi MRG			
3.2.2. Saradnja sa FRONTEX-om na realizaciji Radnog aranžmana	Uprava policije	IV Kvartal 2020	Nijesu potrebna dodatna finasijska sredstva	Broj dostavljenih informacija Broj zajedničkih sastanaka i izvršenih analiza
3.2.3. Sprovoditi zajedničke kontrole policije (Inspektori za strance) i inspekcijских službi i iste intenzivirati tokom ljetnje turističke sezone.	Uprava policije Partnerske institucije: Uprava za inspekcijske poslove Poreska uprava	I - IV Kvartal 2020	Nisu potrebna finansijska sredstva	Realizovano najmanje 300 zajedničkih kontrola policije (Inspektori za strance) i inspekcijских službi Sačinjen izvještaj o rezultatima zajedničkih kontrola policije (Inspektori za strance) i inspekcijских službi
3.2.4. Vize na graničnim prelazima izdavati samo u izuzetnim slučajevima, ako zahtijevaju humanitarni, lični ili profesionalni razlozi – u ovim slučajevima vize će se izdavati uz prethodnu najavu, i nakon izvršenih provjera	Uprava policije	IV Kvartal 2020	Nisu potrebna finansijska sredstva	Broj izdatih viza na graničnim prelazima Broj primljenih najava i izvršenih provjera

3.2.5. Jačati saradnju sa nadležnim organima država okruženja u oblasti readmisije	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: IOM	III Kvartal 2020	16. 000 € - IOM	Broj održanih sastanaka sa državama okruženja
3.2.6. Organizovanje regionalnih konzularnih konsultacija sa Srbijom, BiH, Slovenijom i Hrvatskom	Ministarstvo vanjskih poslova Partnerske institucije: Ministarstvo unutrašnjih poslova	I Kvartal – 2020 -BIH II Kvartal – 2020 -Srbija III Kvartal – 2020 –Slovenij IV Kvartal – 2020 -Hrvatsk	Budžet Ministarstva vanjskih poslova – 3. 0000 € Budžet Ministarstva unutrašnjih poslova – 1.500 €	Broj održanih konsultacija
3.2.7. Organizovati Regionalnu konferenciju u Crnoj Gori na temu upravljanja migracijama	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Ministarstvo vanjskih poslova UNHCR	IV Kvartal 2020	Budžet Ministarstva unutrašnjih poslova – 5.000 € Budžet Ministarstva vanjskih poslova – 5. 0000 € UNHCR – 5.000 €	Održana konferencija

3.2.8. Izrada informativnog materijala (brošure, flajeri, banner na zvaničnom web sajtu Ministarstva unutrašnjih poslova) i njegova distribucija službenicima i ciljnim grupama u cilju njihovog upoznavanja sa novodonijetim propisima i standardima iz oblasti migracija i azila	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Svi državni organi koji participiraju u radu MRG	IV Kvartal 2020	Redovna budžetska sredstva	Pripremljen i odštampan informativni materijal Informativni materijal distribuiran diplomatsko-konzularnim predstavništvima Crne Gore u inostranstvu Informativni materijal distribuiran diplomatsko-konzularnim predstavništvima stranih država u Crnoj Gori.
3.2.9. Promovisanje dobrovoljnog napuštanja Crne Gore u skladu sa novim Zakonom o strancima	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Uprava policije	IV Kvartal 2020. godine	IOM - okvirno 170.000 €	Informativni materijal distribuiran ciljnim grupama Broj donijetih rješenja o dobrovoljnom povratku Broj realizovanih povrataka u zemlje prijekla i pruženih reintegracionih asistencija Broj održanih info sesija o dobrovoljnom povratku Broj održanih konsultativnih radionica na temu dobrovoljnog povratka

Operativni cilj: 3.3.		Obuka službenika Granične policije koji rade na poslovima migracija		
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni organ nadležni za sprovođenje	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata
3.3.1. Obuka službenika Uprave policije - analitička obuka za inspektore za strance	Uprava Policije Partnerske institucije: Policijska akademija	IV kvartal 2020	Nisu potrebna finansijska sredstva	Organizovano dvije obuke Obučeno 20 službenika
3.3.2. Obuka službenika Uprave policije - obuka službenika granične policije koji sprovode vizne postupke	Uprava Policije Partnerske institucije: Policijska akademija	IV kvartal 2020	Nisu potrebna finansijska sredstva	Organizovano dvije obuke Obučeno 20 službenika
3.3.3. Obuka službenika Uprave policije - obuka službenika policije za prатnju zajedničkih letova	Uprava Policije Partnerske institucije: Policijska akademija	IV kvartal 2020	Nisu potrebna finansijska sredstva	Organizovano dvije obuke Obučeno 20 službenika

Strateški cilj: 4		Rješavanje pravnog statusa interno raseljenih lica (IRL), kao i ostalih lica koja nijesu upisana u osnovne registre i registar državljana u Crnoj Gori i u državama porijekla		
Operativni cilj: 4.1.		Konačno rješavanje pravnog statusa interno raseljenih lica koja su podnijela zahtjeve za odobrenje privremenog boravka do tri godine i stalnog boravka, zaključno sa 31.12.2014. godine i čiji su zahtjevi i dalje u postupku rješavanja kod Ministarstva unutrašnjih poslova		
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni organ nadležni za sprovođenje	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata
4.1.1. Izraditi detaljnu analizu svih zahtjeva za stalni/privremeni boravak do tri godine, koji su u radu kod Ministarstva unutrašnjih poslova	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: UNHCR	I Kvartal 2020	UNHCR – 2.000 € (Indirektna finansijska pomoć kroz rad partnerskih NVO i UNHCR uposlenika)	Izrađena detaljna analiza Predložen model za rješavanje zaostalih predmeta
4.1.2. Nastaviti saradnju sa nadležnim organima Republike Kosovo u rješavanju statusa IRL i ostalih lica koja imaju potrebu	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije:	IV Kvartal 2020	UNHCR – (sredstva obezbijedena po potrebi od slučaja do slučaja)	Izvještaj o broju posjeta nadležnih organa Kosova Broj lica kojima je pružena pomoć od strane kombinovanih mobilnih biometrijskih timova

za ovom vrstom podrške	Nadležni organi Kosova UNHCR			
4.1.3. Pružanje pomoći licima u regulisanju statusa preko Ambasade Republike Kosovo u rješavanju statusa IRL i ostalih lica koja imaju potrebu za ovom vrstom podrške	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Ministarstvo vanjskih poslova UNHCR	IV Kvartal 2020	UNHCR – 2.500 €	Vrste dokumenata/procedura civilne registracije koje se mogu pokrenuti u Ambasadi Republike Kosovo u Crnoj Gori Broj lica kojima je pružena pomoć od strane Ambasade Republike Kosovo u Crnoj Gori
4.1.4. Pružanje pomoći licima u regulisanju statusa preko DKP Republike Srbije u rješavanju statusa IRL i ostalih lica koja imaju potrebu za ovom vrstom podrške	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Ministarstvo vanjskih poslova UNHCR	II Kvartal 2020	UNHCR – 2.500 €	Broj državljana Srbije bez prebivališta u Srbiji/ličnih dokumenata Srbije koji su preko Ambasade Srbije u Crnoj Gori pribavili pasoš Republike Srbije
4.1.5. Pružanje pomoći IRL licima i ostalim licima koja imaju potrebu za ovom	Ministarstvo unutrašnjih poslova	IV Kvartal 2020	UNHCR – 500 €	Broj lica čiji su podaci u RR ispravljeni kako bi ostvarili pravo na upis u osnovne registre i registar državljana države porijekla i izdavanje ličnih dokumenata, putnih isprava neophodnih u postupku rješavanja pravnog statusa u Crnoj Gori

vrstom podrške, a rođena su u Crnoj Gori u ispravljanju podataka u registru rođenih	Partnerske institucije: UNHCR			
4.1.6. Otklanjanje razlike u podacima u raseljeničkim legitimacijama u odnosu na dokumenta iz zemlje porijekla lica koja su podnijela zahtjev za status stranca u Crnoj Gori	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: UNHCR	IV Kvartal 2020	Nisu potrebna finansijska sredstva	Broj lica kojima je otklonjena razlika u raseljeničkim legitimacijama
4.1.7. Pružanje podrške ranjivim kategorijama	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: UNHCR	IV Kvartal 2020	UNHCR – 30.000 €	Broj lica koja su pribavila lična dokumenta potrebne za dobijanje statusa stranca sa stalnim boravkom u Crnoj Gori
Operativni cilj: 4.2.	Nastaviti aktivnosti sa ciljem prevencije rizika od apatridije u Crnoj Gori			
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata

	organ nadležni za sprovođenje			
4.2.1. Nastaviti aktivnosti naknadnog upisa rođenja djece rođene u raseljenju sa ciljem prevencije rizika od apatridije	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: UNHCR	IV Kvartal 2020	Potrebna finansijska sredstva UNHCR – 18.000 € (pravna pomoć i plaćanje taksi)	Broj identifikovanih lica i broj lica kojima je pružena podrška za upis u matične registre Broj pokrenutih administrativnih i sudskih postupaka za upis u matične registre
4.2.2. Pružanje pomoći djeci koja nijesu upisana u matični registar rođenih zbog napuštanja od strane roditelja ili kojima roditelji nemaju lična dokumenta	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Ministarstvo rada i socijalnog staranja UNHCR	IV Kvartal 2020	Redovna budžetska sredstva UNHCR – 6.000 €	Broj djece koja su upisana u matični registar rođenih
4.2.3. Pružanje pomoći licima koja se nalaze u postupku za utvrđivanje statusa lica bez državljanstva	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije:	IV Kvartal 2020	Redovna budžetska sredstva UNHCR – 15.000 €	Broj lica koja su stekla status lica bez državljanstva kroz postupak utvrđivanja apatridije

	UNHCR			
4.2.4. Podizati svijest i informisanost o upisu u matične registre, posebno novorođene djece	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: UNHCR	II Kvartal 2020	Redovna budžetska sredstva UNHCR – 1.000 €	Broj pripremljenih i distribuiranih letaka
4.2.5. Organizovanje obuka za službenike koji vrše poslove koji se odnose na utvrđivanje statusa lica bez državljanstva	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: UNHCR	IV Kvartal 2020	Redovna budžetska sredstva UNHCR – 1.500 €	Broj službenika obučeni o primjeni postupka za utvrđivanje apatridije Broj sudija obučeni o međunarodnim standardima iz oblasti apatridije Broj priručnika, vodiča i drugih relevantnih materijala dostavljenih nadležnom osoblju
4.2.6. Organizovanje studijske posjete za službenike koji vrše poslove koji se odnose na utvrđivanje statusa lica bez državljanstva u jednoj od država koja primjenjuje ove procedure	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: UNHCR	III Kvartal 2020	UNHCR – predmet dostupnosti sredstava (više vjerovatno u 2021. godini)	Organizovana studijska posjeta Izvještaj sa posjete

Operativni cilj: 4.3.		Pružanje pomoći za dobrovoljni i stalni povratak, sa posebnim naglaskom na Kosovo i jačanje modela bezbjednosti i unapređenje poštovanja zakonodavnih okvira		
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni organ nadležni za sprovođenje	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata
4.3.1. Podizati svijest i informisanost o pravu na dobrovoljni povratak u zemlju porijekla	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Uprava policije UNHCR	IV Kvartal 2020	UNHCR – na osnovu potreba	Broj realizovanih informativnih posjeta i sastanaka Broj lica koja su se dobrovoljno vratila u zemlju porijekla
4.3.2.Obezbjediavanje dobrovoljnog povratka, sa posebnim naglaskom na Kosovo	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Uprava policije UNHCR	IV Kvartal 2020	UNHCR – na osnovu potreba na terenu	Broj lica koja su dobrovoljno vraćena na Kosovo

4.3.3. Identifikovati propuste i nedostatke postojećih procedura povratka u cilju unapređenja uslova za povratak	Ministarstvo unutrašnjih poslova Partnerske institucije: Uprava policije UNHCR	IV Kvartal 2020	UNHCR – Redovna Budžetska sredstva UNHCR (to podrazumijeva sredstva za plate zaposlenih UNHCR-a i obavljanje poslova u okviru radnog vremena)	Identifikovani propusti i nedostaci postojećih povrataka i to izrađena polazna tačka za unapređenje uslova za budući povratak
4.3.4. Stabilan javni red i mir, lična i imovinska sigurnost građana i sprečavanje nezakonitog boravka i rada	Uprava Policije	IV kvartal 2020	Nisu potrebna finansijska sredstva	Stabilan JRM Očuvana lična i imovinska sigurnost građana
Operativni cilj: 4.4.	Rješavanje stambenih potreba za interno raseljena lica (IRL)			
Ključne mjere	Odgovorni organ /uključeni organ nadležni za sprovođenje	Rok	Potrebna finansijska sredstva i izvori finansiranja	Indikator rezultata
4.4.1. Rješavanje stambenih potreba za interno raseljena lica	Ministarstvo rada i socijalnog staranja	IV Kvartal 2020	Međunarodni donatori i Budžet	Izvršena raspodjela stambenih jedinica Useljenje u stambene jedinice

	Partnerske institucije: Direkcija javnih radova Glavni grad Podgorica			Završeni građevinski radovi za kuća
--	--	--	--	-------------------------------------

Predlog

Crna Gora

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Izvještaj

o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori 2017-2020 , za 2019. godinu

Podgorica, mart 2020. godine

1. UVOD

Vlada Crne Gore, u februaru 2017. godine, nakon pribavljanja mišljenja od EK, usvojila je **Strategiju za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za period 2017-2020. godine, sa Akcionim planom za implementaciju strategije za 2017. godinu, i zadužila Ministarstvo unutrašnjih poslova da redovno izvještava Vladu**. Treba istaći da je ovo drugi strateški dokumenta iz oblasti migracija jer je Vlada Crne Gore, u martu 2011. godine, donijela je Strategiju za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za period 2011.-2016. godine. Osnovni cilj Strategije je potpuno usklađivanje i uspostavljanje pravnog okvira, kao i dodatno jačanje institucionalnog okvira koji pruža mogućnost djelotvornog sprovođenja politike kontrole migracionih kretanja u skladu sa pravilima i standardima EU, kao i uspostavljenje sistema monitoringa za praćenje Strategije i realizacije akcionih planova. Krajni cilj Strategije je uspostavljanje društva sa efikasnim sistemom i prepoznatljivim rezultatima na polju integrisanog upravljanja migracijama, što će doprinijeti regionalnoj i ukupnoj stabilnosti saglasno pravilima i standardima EU.

U martu 2018. godine Vlada je donijela Akcioni plan za sprovođenje Strategije za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za period 2017-2020. godina, za 2018. i 2019. Godinu, kojim je predviđeno 20 mjera, kao i aktivnosti neophodne za njihovo postizanje, nosioci aktivnosti, rokovi realizacije i indikatori uspješnosti realizacije postavljenih mjera. Od predviđenih 20 mjera u dvogodišnjem AP **realizovano je 16 mjera, tri (3) mjere su djelimično realizovane i njihova realizacija je predviđena u 2020. godini, dok jedna (1) nije realizovana.**

Mjera koja nije realizovana odnosi se na „Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o strancima i usklađivanje istih sa pravom i praksom Evropske unije u oblasti migracija, čije je donošenje u nadležnosti Ministarstva vanjskih poslova. ***Detaljno obrazloženje o razlogu nerealizacije ove mjere je dato u materijalu ispod.*** Takođe, planirano je da se mjera realizuje do IV Kvartal 2020. godine.

Mjere koje su djelimično realizovane odnose se na „***Stvaranje tehničkih mogućnosti za izdavanje dozvola za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja, u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Crne Gore u inostranstvu***“, „***Nabavka tehničke opreme za granične prelaze koja bi se koristila za registraciju lica koja izraze namjeru za međunarodnu zaštitu na graničnim prelazima***“, i „***Uspostavljanje tranzitnog centra u cilju ispunjavanja evropskih standarda u dijelu prihvata migranata***“, i glavni razlog potpune ne realizacije ovih mjera je duga i složena procedura raspisivanja tendeta i realizacija istih. Planirano je da se ove mjere realizuju u 2020. godini.

Crna Gora je uspostavljanjem strateškog i normativnog okvira, kao i institucionalne strukture izgradila efikasan sistem za upravljanje migracijama, sa budućim ciljem jačanja ovih mehanizama. Međutim, bez obzira koliko jedan nacionalni sistem migracija bio razvijen, ne može se sam izboriti sa problemom ilegalnih migracija, bez kontinuirane saradnje sa zemljama regiona i EU, međunarodnim organizacijama i ostalim subjektima koji mogu doprinijeti efikasnijem upravljanju migracijama.

U nezvaničnom radnom dokumentu o trenutnom stanju u poglavlju 24 u Crnoj Gori, iz novembra 2019. godine, Evropska komisija je konstatovala sljedeće: ***“Zakon o strancima je izmijenjen u 2018. godini i usvojena su tri podzakonska akta na proljeće 2019. godine sa ciljem pojednostavljenja izdavanja privremenih boravišnih dozvola za rad i sezonsko zapošljavanje, Privremena boravišna dozvola i radna dozvola su sada objedinjene u jednom dokumentu. Trend rasta broja pristiglih neregularnih migranata i lica koja su izrazila namjeru za podnošenjem zahtjeva za azil, na značajnom nivou 2017 i 2018. godine, potvrđen je do sada u 2019. godini. Tokom prvih devet mjeseci 2019. godine, crnogorski organi su presreli 5887 migranata, u poređenju sa brojem od 4113 migranata u istom periodu prošle godine (povećanje od 43%). Od toga, 5497 migranata izrazilo je namjeru za podnošenjem zahtjeva za azil. Pri izlazu je spriječeno 1758 nelegalnih graničnih prelazaka i 7747 ulazak u periodu od januara do septembra 2019. godine. Sekundarna kretanja nastavila su da doprinose migratornim tokovima. Crna Gora je izvršila readmisiju 1066 migranata iz susjednih zemalja u okviru sporazuma o bilateralnoj readmisiji, uključujući 1021 lice iz Bosne i Hercegovine. Uprkos činjenici da neregularni migranti ulaze u Crnu Goru uglavnom iz Albanije, Crna Gora je izvršila readmisiju samo 98 migranata u Albaniju. 107 zahtjeva za readmisiju dostavljenih Albaniji je odbijeno. U periodu od januara do juna 2019. godine, 13 migranata je ostvarilo asistiranje dobrovoljni povratak u svoju zemlju porijekla u poređenju sa 12 migranata tokom prethodne godine. Povratak je procesuirala Međunarodna organizacija za migracije (IOM), a finansirali su eksterni partneri, uključujući EU.***

Svakako, može se konstatovati da je Crna Gora u prethodnom periodu u kontinuitetu sprovodila aktivnosti koje se odnose na unaprijeđenje uslova na polju zakonitih migracija, suzbijanje nezakonitih migracija, promovisanje vrijednosti međunarodne zaštite, pune integracije lica koja imaju međunarodnu zaštitu, dosljednje primjene

sporazuma o readmisiji, a sve na platformi intenzivne regionalne i međunarodne saradnje i usklađivanja sa pravnom tekovinom i najboljom praksom zemalja članica Evropske unije.

Kada su u pitanju migracije, a u cilju uspostavljanja normativnog okvira koji će adekvatno odgovoriti na izazove koje sa sobom nosi povećani priliv migranata, Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore je zaokružilo normativni okvir i tokom 2019. godine je **donijelo ostala podzakonska akta na osnovu Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca i Zakona o strancima**. Kroz ova pravna akta smo u najvećoj mjeri primjenili evropske standarde, što se odrazilo i odražava na kvalitet i efikasnost ostvarivanja prava stranaca, upravljanje legalnim migracionim tokovima i suzbijanje nezakonitih migracija kroz koordinisane i jasno propisane procedure.

Na fonu ostvarivanja najvažnijeg spoljnopolitičkog prioriteta naše države, a to je punopravno članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji, Crna Gora ostvaruje snažnu saradnju sa evropskim institucijama, koja rezultira potpisivanjem **Sporazum između Crne Gore i Evropske unije o aktivnostima koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu (FRONTEX)**. Primjena ovog sporazuma će umnogome doprinijeti graničnoj bezbjednosti i borbi protiv ilegalnih migracija, a, samim tim, i još boljoj zaštiti naših granica od svih oblika kriminala.

2. BUDŽET

S obzirom da je Strategijom za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za period 2017-2020. Godina, predviđeno da će se finansijska sredstva potrebna za implementaciju Strategije, sa akcionim planovima biti obezbijedena kroz redovna finansijska sredstva planirana za rad nadležnih organa iz budžeta Crne Gore, kao i iz drugih izvora propisanih zakonom, donacijama i ostalih izvora finansiranja, to su se za realizaciju mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za 2020. godinu, nadležni organi uklopili u redovna budžetska sredstva koja su odobrena za 2019. godinu.

Treba imati u vidu da je Akcioni plan za sprovođenje Strategijom za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori za 2018. i 2019. godinu, Vlada donijela početkom 2018. godine, i da je isti usvojen prije stupanja na snagu postojećeg pravnog i metodološkog okvira za strateško planiranje, tako da isti nije sadržao planirana sredstva za sprovođenje mjera, pa se u tom smislu nije moguće potpuno i precizno osvrnuti na odnos između planiranih i utrošenih finansijskih sredstava za sprovođenje mjera i aktivnosti iz Akcionog plana za 2019. godinu.

U tabeli ispod su podaci o izdvojenim sredstvima iz budžeta za Direkciju za prihvrat stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i podaci o bruto zaradama za službenike Direkcija za azil, Direkcija za prihvrat stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i Direkcija za integraciju lica sa odobrenom međunarodnom zaštitom i reintegraciju povratnika po readmisiji:

vrsta troška	2018	2019
troškovi za smještaj lica koja traže međunarodnu zaštitu	382035.85	1,142,459.84
troškovi za vodu	6080.81	18,034.85
troškovi za struju	42210.01	51,987.57
ukupno	430,326.67	1,212,482.26
troškovi ishrane	66,531.96	83,761.55
ukupno	496,858.63	1,296,243.81
bruto zarade	325,413.12	426,976.54
ukupno troškovi	822,271.75	1,723,220.35

Ukupni troškovi za 2019.godinu u veći u iznosu od 900.948,60eura u odnosu na 2018.godinu, što je i jedan od razloga da struktura strateških i operativnih ciljeva u ovom Akcionom planu ne prati strukturu koja sačinjava Strategiju za integrisano upravljanje migracijama u Crnoj Gori.

3. OCJENA REALIZACIJE DEFINISANIH MJERA

R. br.	CILJ	AKTIVN OSTI	NOSILAC AKTIVNOSTI	ROK ZA POČETA K REALIZA CIJE	SREDSTV A	INDIKATOR USPJEHA	STATUS REALIZACIJE/ IZVJEŠTAJ

				ROK REALIZACIJE			
1.	Održavanje redovnih sastanaka Međuresorske radne grupe	Kvartalno održavanje sastanak MRG	Ministarstvo unutrašnjih poslova kao i ostali organi uključeni u proces reintegracija	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019	Redovna budžetska sredstva	Broj održanih sastanak	REALIZOVANO U izvještajnom periodu 01.01.-31.12.2019. godine, održane su dvije sjednice Međuresorske radne grupe. Svakako, u pogledu sinergije državnih organa, treba istaći da je u izvještajnom periodu održan značajan broj radnih sastanaka i da je u tim prilikama, kao i kroz neposrednu komunikaciju, razmijenjen veliki broj podataka i informacija, a naročito između Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva vanjskih poslova i Uprave policije.
2.	Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o strancima i usklađivanje istih sa pravom u oblasti migracija, čije je donošenje u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova	- Priprema Predloga podzakonskih akata, - Donošenje podzakonskih	Ministarstvo unutrašnjih poslova	I Kvartal 2018 II Kvartal 2019	Redovna budžetska sredstva	Donijeta podzakonska akta na osnovu Zakona o strancima	REALIZOVANO Na osnovu Zakona o strancima Ministarstvo unutrašnjih poslova je donijelo sljedeće podzakonske akte: 1. Pravilnik o obrascima putnog lista za stranca i posebne putne isprave za stranca. Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 1/2019 od 4.1.2019. godine, a stupio je na snagu 12.1.2019.

		akata od strane Ministarstva unutarnjih poslova					2. Pravilnik o sadržaju evidencija o strancima koji borave u Crnoj Gori. Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 20/2019 od 4.4.2019. godine, a stupio je na snagu 12.4.2019. 3. Pravilnik o načinu izdavanja i obrascu dozvole za stalni boravak. Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 20/2019 od 4.4.2019. godine, a stupio je na snagu 12.4.2019. 4. Pravilnik o obrascima, bližim uslovima i načinu izdavanja dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad. Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 25/2019 od 30.4.2019. godine, a stupio je na snagu 8.5.2019.
3.	Donošenje podzakonskih akata na osnovu Zakona o strancima i usklađivanje istih sa pravom i praksom Evropske unije u oblasti migracija, čije je donošenje u nadležnosti Ministarstva vanjskih poslova	- Priprema Predloga podzakonskih akata, - Donošenje podzakonskih akata od strane Ministarstva	Ministarstvo vanjskih poslova	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019 Novi rok za realizaciju	Redovna budžetska sredstva	Donijeta podzakonska akta na osnovu Zakona o strancima	NIJE REALIZOVANO Na osnovu Zakona o strancima Ministarstvo vanjskih poslova nije donijelo podzakonske akte. Predlog pravilnika je upućen na mišljenje nadležnim organima, nakon usvajanja Zakona o strancima ("Službeni list CG 12/18"). Nakon usvajanja Zakona o strancima, Generalni direktorat za konzularne poslove (GDK) je uputio Nacrt pravilnika o vizama i viznim obrascima Sekretarijatu za zakonodavstvo, na mišljenje. Na bazi dostavljenog Nacrta, u Sekretarijatu su obavljene konsultacije tim povodom, i sa njihove strane date određene sugestije koje su unijete u Nacrt pravilnika o vizama i viznim obrascima. U međuvremenu, a shodno inicijativi za izmjene i

		vanjskih poslova		IV Kvartal 2020			dopune Zakona o strancima, GDK je predložio da se u okviru dopuna Zakona, izvrše određene dopune koje su pored MUP dopunjene i od MVP-GDK, sa mišljenjima i amandmanima podnijetim na skupštinsko razmatranje. Da se ne bi došlo u situaciju da se dva pravilnika usvajaju u kratkom periodu, čekalo se na stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima, koji je stupio na snagu u januaru 2019. Godine. S obzirom na to da je online aplikacija novina bilo je neophodno prikupljanje iskustava nekih drugih zemalja koje već imaju razvijen online sistem. MVP je u tom periodu proučavao iskustva drugih država kako bi se napravio efikasan model, naravno u skladu sa crnogorskim propisima. Takođe, u jednom dužem periodu je bilo i komunikacije sa organima koji bi bili uključeni u cio lanac online aplikacija...npr sa bankom...kako vršiti transakcije od strane aplikanata, preko koje banke, kako će se vršiti priliv sredstava u Budžet CG i sl. Shodno navedenom, a vodeći se razmišljanjem da je bilo neophodno i određeno vrijeme za precizno definisanje bližih uslova oko elektronskog viznog apliciranja, i uzimajući u obzir i kadrovske promjene na pozicijama direktora Direkcije za viznu politiku, prelete i tranzit (tri tokom 2019), kao i generalnog direktora GDK (decembar 2019), planirano je da do donošenja pravilnika (o vizama i viznim obrascima i bližim
--	--	------------------	--	-----------------	--	--	--

							uslovima za izdavanje vize za duži boravak - vize D) dođe u IV kvartalu ove godine.
4.	Stvaranje tehničkih mogućnosti za izdavanje dozvola za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja, u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Crne Gore u inostranstvu	- Nabaviti IT opremu na centralnoj lokaciji i DKP-ovima za realizaciju nacionalnog informacionog sistema, - Instalirati i staviti u funkciju nabavljenu opremu	- Ministarstvo vanjskih poslova - Ministarstvo unutrašnjih poslova	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019 Novi rok za realizaciju IV Kvartal 2020	Sredstva od 920.000 eur koja su propisana u ŠAP-u	Elektronski uvezana diplomatsko-konzularna predstavništva Crne Gore u inostranstvu sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i omogućeno izdavanje dozvola	DJELIMIČNO REALIZOVANO Skupština Crne Gore usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o strancima (<i>"Službeni list CG", br. 3/2019</i>), shodno kojem će se dozvole za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja izdavati u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Crne Gore u inostranstvu od 01.01.2021. godine, a ne kako je bilo prije propisano od 01.01.2020. godine. Treba imati u vidu da je izrađen Projektni zadatak za izmjene i izradu novih programskih modula u skladu sa novim Zakonom o upravnom postupku. Ovim Projektom, između ostalog, treba da se propišu tehnički uslovi za izdavanje dozvola za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja, u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Crne Gore u inostranstvu. Inače, u MRG koja je radila na ovom Projektu bila je uključena i predstavica MVP. Tokom 2020. godine planirano je da se opreme sa biometrijskim stanicama sledeće lokacije: Sarajevo, Pristina, Skoplje, Tirana, Istanbul, Kijev i Moskva, kako bi se stvorile tehnicke pretpostavke za otpocinjanie sa radom na tim poslovima.

		studijski h posjeta institucij ama koje se bave poslovim a prihvata stranaca koji traže međunar odnu zaštitu u nekoj od zemalja članica EU					cilju realizacije obaveza utvrđenih programskim dokumentima Vlade Crne Gore-mjere iz Strategije i AP za unaprjeđenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori održane obuke na temu „Progon po osnovu seksualne orijentacije i rodnog identiteta i senzibilan rad sa ovom populacijom 11-12. novembra i 18-19. novembra na kojoj je prisustvovalo šest službenika Direkcije za prihvata stranaca koji traže međunarodnu zaštitu. - U februaru 2018. godine zaključen je "Protokol o upotrebi zajedničkih prevodilačkih kapaciteta u oblasti migracije i azila" u okviru Regionalne inicijative za azil, migracije i izbjegla lica (MARRI). Protokol predviđa pravnu osnovu za uspostavljanje grupe vanregionalnih prevodilaca, kao i za pružanje usluge "prevođenje na daljinu". Jedan službenik Direkcije za prihvata stranaca koji traže međunarodnu zaštitu je pohađao obuku za korišćenje MARRI RRIS platforme za zakazivanje usmenih prevodilaca, 29. marta 2019. godine organizovanu od strane IOM-a u sklopu IPA II projekta. Izvršena je i nabavka 3 laptopa, 3 štampača i 3 seta slušalica od strane IOM-a u sklopu pomenutog projekta, a za potrebe Direkcije za azil i prevođenja na daljinu.
--	--	---	--	--	--	--	--

							- Službenik Direkcije za prihvata stranaca koji traže međunarodnu zaštitu je učestvovao u studijskoj posjeti „Posjeta centrima za smještaj migranata u Bosni i Hercegovini“, 23-26.juna .2019. godine, Bosna i Hercegovina, organizovanu od strane IOM-a. - Pet službenika Direkcije za prihvata stranaca koji traže međunarodnu zaštitu su pohađali radionicu-"Kulturološke razlike sa naglaskom na zemlje porekla migranata" i "Određivanje indikatora za prepoznavanje slučajeva krijumčarenja migranata", organizovanu od strane IOM-a, 12-13. decembar 2019. godine u Budvi. - Jedna službenica Direkcije za prihvata stranaca koji traže međunarodnu zaštitu je prisustvovala trodnevnoj Regionalnoj konferenciji o socijalnoj inkluziji i migracijama na Balkanu: izazovi i primjeri dobre prakse koja se održala od 25-27. novembra 2019. godine u Sutormu na kojoj su osim predstavnika MUP-a prisustvovali predstavnici nacionalnih društava Crvenog Krsta iz regiona i predstavnici Međunarodne federacije društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca, IOM-a, UNHCR-a. - Dvodnevni trening o primjeni
--	--	--	--	--	--	--	---

							međunarodnih standarda u oblasti zdravstvene i dječije zaštite, kao podrška naporima u pomoći djeci i porodicama, migrantima i izbjeglicama, organizovan od strane Ministarstva unutrašnjih poslova uz podršku UNICEF-a u prvom terminu 23. i 24. decembra pohađala su dva službenika Direkcije za prihvrat stranaca koji traže međunarodnu zaštitu a u drugom terminu 26. i 27. decembra 2019. godine jedan službenik.
6.	Zapošljavanje i rad stranaca u skladu sa potrebama tržišta rada	- Utvrditi godišnji broj dozvola za privremeni boravak i rad za strance (kvota), u skladu sa migracionom politikom, stanjem i kretanjem na tržištu rada,	- Ministarstvo rada i socijalnog staranja - Zavod za zapošljavanje - Ministarstvo unutrašnjih poslova	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019	Redovna budžetska sredstva	- Utvrđen godišnji broj dozvola za privremeni boravak i rad za 2019. godinu - Utvrđen godišnji broj dozvola za privremeni boravak i rad za 2020. godinu	REALIZOVANO U 2018. godini Vlada Crne Gore, na predlog Ministarstva rada i socijalnog staranja, a u skladu sa Zakonom o strancima („Sl. list CG“, br. 12/18), donijela je Odluku o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2019. godinu („Sl. list CG“, broj 2/19 od 11.01.2019. godine). Ovom odlukom utvrđena je godišnja kvota dozvola za 2019. godinu, kao i djelatnosti i zanimanja u kojima se stranci mogu zapošljavati. Godišnja kvota za 2019. godinu utvrđena je u ukupnom broju od 20.454 dozvola za privremeni boravak i rad stranaca. U 2019. godini navedena odluka izmijenjena je donošenjem Odluke o izmjenama Odluke o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2019. godinu („Sl. list CG“, broj 20/19 od 04.04.2019.

		- Preduzeti aktivnost i u cilju informisanja poslodavaca i stranaca o utvrđenim kvotama i uslovima za zapošljavanje i rad stranaca u Crnoj Gori, u skladu sa novim Zakonom o strancima				godine). Razlog zbog kojeg je izmijenjena navedena odluka je usklađivanje sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o strancima („Sl. list CG“, broj 3/19). Ovim zakonom, između ostalog, izmijenjena je odredba člana 76 stav 2 ovog zakona, na način da je propisano da se godišnjom kvotom utvrđuju djelatnosti u kojima se stranci mogu zapošljavati, a ne i zanimanja, kako je to ranije bilo propisano. U 2019. godini Vlada Crne Gore, na predlog Ministarstva rada i socijalnog staranja, a u skladu sa Zakonom o strancima („Sl. list CG“, br. 12/18 i 3/19), donijela je Uredbu o kriterijumima i postupku za utvrđivanje godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca („Sl. list CG“, broj 20/19 od 04.04.2019. godine) i Odluku o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2020. godinu („Sl. list CG“, broj 69/19 od 18.12.2019. godine). Uredbom o kriterijumima i postupku za utvrđivanje godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca („Sl. list CG“, broj 20/19) utvrđeni su kriterijumi i postupak za utvrđivanje godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca. Odlukom o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca („Sl. list CG“,
--	--	---	--	--	--	---

						broj 69/19) utvrđena je godišnja kvota dozvola za 2020. godinu, kao i djelatnosti u kojima se stranci mogu zapošljavati. Godišnja kvota za 2020. godinu utvrđena je u ukupnom broju od 20.454 dozvola za privremeni boravak i rad stranaca. U 2019. godini donesen je Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Sl. list CG“, broj 24/19 od 22.04.2019. godine), kojim je propisano da se nezaposlenim licem smatra i stranac koji, u skladu sa posebnim zakonom, ima: ➤ dozvolu za stalni boravak; ➤ dozvolu za privremeni boravak za lice bez državljanstva; ➤ dozvolu za privremeni boravak do tri godine, u skladu sa članom 220 Zakona o strancima ("Službeni list CG", br. 12/18 i 3/19); ➤ dozvolu za privremeni boravak radi spajanja porodice sa crnogorskim državljaninom ili sa strancem koji ima dozvolu za stalni boravak; ➤ dozvolu za privremeni boravak iz humanitarnih razloga; ➤ priznat status izbjeglice ili odobrenu dodatnu zaštitu; ➤ odobren azil, supsidijarnu zaštitu ili koji traži međunarodnu zaštitu, protekom
--	--	--	--	--	--	--

							roka od devet mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Navedene kategorije stranaca se mogu nalaziti u evidenciji o nezaposlenim licima kod Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i ostvarivati prava za vrijeme nezaposlenosti, u skladu sa ovim zakonom. Prema podacima Uprave za inspekcijske poslove tokom 2019 godine izvršeno su kontrole u kojima je evidentirano da je radno angažovao 1.314 stranaca, 292 žene i 1.028 muškarca.. Radni odnos je legalizovan za 206 stranaca, za 49 žena i 161 muškaraca. Izvršeno je ukupno 743 kontrole, utvrđeno je 738 prekršaja, 215 ukazivanja, 1 rešenje o otklanjanju nepravilnosti, donesen je 1.221 prekršajni nalog, izrečeno 716.700 eura novčanih kazni kod 690 subjekata nadzora.
7.	Obuka službenika Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije u dijelu koji se odnosi na nova zakonska rješenja u Zakonu o strancima	- Izrada planova obuke - Relizacija obuka	- Ministarstvo unutrašnjih poslova-Uprava policije - Policijska akademija	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019	Redovna budžetska sredstva	- Izrađeni planovi obuke - Broj realizovanih obuka - Broj obučenih službenika	REALIZOVANO Službenici Ministarstva unutrašnjih poslova koji primjenjuju novi Zakon o strancima se obučavaju u kontinuitetu, tako da je od početka primjene održano više konsultacija sa službenicima koji primjenjuju Zakon o strancima kroz zajedničke sastanke, instrukcione telegrame i vršenje redovnih kontrola na terenu. Takođe, za primjenu novog Zakona o strancima izvršena je obuka službenika Sektora granične policije na Policijskoj akademiji i to tri grupe po

							20 službenika, dakle ukupno 60 službenika je prošlo obuku.
8.	Obuke sudija Upravnog suda Crne Gore iz oblasti međunarodne i privremene zaštite stranaca	- Izrada planova obuke - Relizacija obuka	- Upravni sud - Ministarstvo unutrašnjih poslova-Uprava policije - Policijska akademija	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019	Redovna budžetska sredstva	- Izrađeni planovi obuke - Broj realizovanih obuka - Broj obučanih službenika	REALIZOVANO Održana ekspertska posjeta, uz podršku TAIEX-a, u periodu 09-13.09. 2019. Navedenu obuku je održao gospodin Cedric Dartois, ekspert iz Belgije, a tema obuka je bila "Implementacija Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca". U okviru pomenute misije, g-din Dartois je učestvovao na radnom sastanku sa sudijama Upravnog suda Crne Gore.
9.	Tematske i edukativne radionice i savjetovanja o pravima i obvezama stranaca kojima je odobrena međunarodna zaštita u svrhu njihove integracije u Crnoj Gori (MRSS)		- Ministarstvo rada i socijalnog staranja, - Crveni krst Crne Gore	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019	Redovna budžetska sredstva	Broj realizovanih radionica	REALIZOVANO Uzimajući u obzir stvaranje funkcionalnog i efikasnog sistema međunarodne zaštite, najnovijom Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, definisano je da su sve obaveze države, počev od odobravanja međunarodne zaštite, preko prihvata i smještaja, do integracije, u nadležnosti jednog organa – Ministarstva unutrašnjih poslova. Tako je u okviru MUP-a sistematizovana Direkcija za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom i reintegraciju povratnika po readmisiji, u kojoj se, pored ostali, vrše se poslovi koji se odnose napra stranaca kojima je odobrena međunarodna zaštita u svrhu njihove integracije u Crnoj Gori. U toku 2019. god. održane su sledeće edukativne radionice iz ove oblasti: Radionica o jačanju regionalnog dijaloga i saradnje u oblasti migracija (MARRI

						12.04.2019); Radionica sa ciljem pružanja podrške spremnosti nadležnih državnih organa i institucija koje su uključene u pitanje mješovitih migracija da odgovore izazovima (IOM i UNHCR 16-17.04.2019.); Obuka o upravljanju radnim migracijama u sklopu Praškog Procesu (24-26.09.2019); Edukativni sastanak šefa Biroa rada Podgorica, zaposlenih Direkcije za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom i azilanata u prostotorijama Direkcije u vezi sa upoznavanjem azilanata sa postupkom njihovog evidentiranja na Birou rada i pravima i obavezama stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom (06.11.2019) i Trening o primjeni međunarodnih standarda u oblasti zdravstvene i dječije zaštite kao podrška naporima u pomoći djeci i porodicama migrantima i izbjeglicama (23-24.12.2019). Crveni krst Crne Gore je u toku 2019. godine organizovao niz tematskih i edukativnih radionica o pravima i obavezama stranaca u Crnoj Gori, kako za lica kojima je odobrena međunarodna zaštita tako i za strance koji traže međunarodnu zaštitu. Radionice su organizovane u okviru implementacije projekata podržanih od strane UNHCR-a, Međunarodne federacije društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca, Italijanskog Crvenog krsta i LDS Charities. Broj organizovanih radionica je 48 radionica za djecu sa odobrenom zaštitom, 56 edukativnih i tematskih radionica, na kojima je učestvovalo:
--	--	--	--	--	--	--

						19 lica kojima je odobrena međunarodna ili supsidijarna zaštita u Crnoj Gori, kao i 3500 stranaca koji su tražili međunarodnu zaštitu. Pored toga omogućeno je svakodnevna konsultacija sa socijalnim radnikom i psihologom. Radionice su vođene od strane zaposlenih Crvenog krsta Crne Gore kao i velikog broja obučених volontera. Pored radionica u oblasti prevencije i zaštite zdravlja stranaca koji traže međunarodnu zaštitu. Utrošena finansijska sredstva: 70.000,00 € Pravni centar je kroz projekat “Podrška azilantima i licima sa odobrenom dodatnom zaštitom u pristupu pravima u Crnoj Gori“ (Septembar 2018-jun 2019 godine, koji ima za cilj Osnaživanje stranaca kojima je odobrena međunarodna zaštita u procesu integracije u crnogorsko društvo sprovedene su sljedeće aktivnosti: - Upoznavanje stranaca kojima je odobrena zaštita sa pravima i obavezama u svrhu njihovog uključivanja u Crnoj Gori; - Učenje crnogorskog jezika, istorije i kulture odrasle azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom kako bi im bilo lakšeg uključivanja u crnogorsko društvo - Pružanje psihološke podrške roditeljima, p djeci, kako bi što lakše prevazilazili probleme susreću u procesu prilagođavanja novom društvu Ukupan broj korisnika - 21 - Organizovano 18 pravnih sesija u cilju upoznavanja stranaca pod međunarodnom zaštitom sa njihovim pravima u postupku
--	--	--	--	--	--	---

							integracije i način i uslove u kojima ih mogu ostvariti ; - Održana 144 časa učenja crnogorskog jezika za djecu i 16 časova učenja crnogorskog jezika za odrasle; - Realizovane posjete Opštini Cetinje i NP” Lovćen”, (gdje su djeca imala priliku da upoznaju dio istorije koji se odnosi na vladavinu porodice Petrovića, naročito Petra II Petrovića Njegoša i značaj koji su njegova vladavina i stvaralaštvo imali za istoriju i kulturu Crne Gore) i NP “Biogradska gora”; - Održane su 52 psihoterapijske seanse (individualne i grupne psihoterapije) za samohrane roditelje, porodice i djecu (uz prethodnu saglasnost roditelja), radi njihovog osnaživanja i što bolje socijalizacije i uključivanja u crnogorsko društvo. Građanska Alijansa od januara 2019. godine radi na projektu pružanja besplatne pravne pomoći strancima koji su podnijeli zahtjev za dobijanje međunarodne zaštite kao i strancima koji su dobili međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori. Tokom 2019. godine Građansku Alijansu je ovlastilo za zastupanje ukupno 4.880 lica. Od čega je njih 1.526 lica iz Maroka, 837 iz Alžira, 762 iz Sirije, pa dalje 273 iz Pakistana, 247 iz Iraka itd. Tokom ovog perioda, pored pruženih pravnih savjeta i informacija o postupku azila, Građanska Alijansa je pružila najviše usluga oko ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu ovim
--	--	--	--	--	--	--	---

						licima, i to ukupno 471 uslugu i 213 oko ostvarivanja prava na socijalnu zaštitu. Tokom 2019.godine GA je zastupala 73 lica pred Direkcijom za azil, dok je podnijela 9 tužbi Upravnom sudu radi poništenja rješenja Ministarstva unutrašnjih poslova, Direktorata za građanska stanja i lične isprave. <i>Zajednički skupovi i dalja saradnja:</i> U aprilu prošle godine su predstavnici Građanska Alijanse prisustvovali sa službenicima Direktorata za građanska stanja i lične isprave na radionici koju je organizovao UNHCR i IOM sa ciljem pružanja podrške državnim organima koji su uključeni u pitanje mješovitih migracija sa akcentom na zaštitu ranjivih grupa. Takođe, predstavnica Građanske Alijanse je zajedno sa načelnicom Direktorata za građanska stanja i lične isprave prisustvovala u novembru prethodne godine na “konferenciji o socijalnoj inkluziji u migracijama na Balkanu, izazovi i primjeri dobre prakse” u organizaciji Crvenog Krsta Crne Gore. Sa predstavnicima Mupa, predstavnici Ga su prisustvovali na dvije radionice koje je organizovao IOM u mjesecu novembru na temu: “Kulturološke razlike sa naglaskom na zemlje porekla migranata” i “Određivanje indikatora za
--	--	--	--	--	--	---

							prepoznavanje slučajeva krijumčarenja migranata”. U decembru predstavnici Građanske Alijanse učestvovali su na treningu koji je organizovao Mup o primjeni međunarodnih standarda u oblasti zdravstvene i dječje zaštite kao podršku naporima u pomoći djeci i porodicama, migrantima i izbjeglicama. U saradnji sa grupom 484 iz Beograda, pravnici Građanske Alijanse Dušica Merdović i Zoran Vujičić su učestvovali u izradi regionalnog izvještaja koji se odnosi na Crnu Goru “Common Western Balcan migration Policy; Border and returns” a koji je objavljen oktobra 2019 godine.
10.	Pripremiti Program i obezbijediti učenje crnogorskog jezika, istorije i kulture, radi uključivanja azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u crnogorsko društvo		- Ministarstvo prosvjete - Ministarstvo rada i socijalnog staranja - Crveni krst Crne Gore	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019	Redovna budžetska sredstva	Broj realizovanih programa	REALIZOVANO Članom 85 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Službeni list CG“ broj 2/17), propisano je da se azilantu i strancu pod supsidijarnom zaštitom obezbjeđuje učenje crnogorskog jezika, istorije i kulture, radi uključivanja u crnogorsko društvo. Učenje crnogorskog jezika istorije i kulture obezbjeđuje u skladu sa propisanim programom organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja, i predstavlja osnovu za dalje integrisanje u društvo. S tim u vezi, Ministarstvo prosvjete, je pripremiло dva programa :

						- Program obrazovanja za učenje crnogorskog jezika za azilante i lica pod supsidijarnom zaštitom - Program obrazovanja za učenje crnogorske istorije i kulturne baštine Crne Gore za azilante i lica pod supsidijarnom zaštitom. Takođe, Ministarstvo prosvjete je iniciralo i finansiralo izradu programa, pri čemu je ispoštovana procedura: -Izabrana je Komisija za izradu ova dva programa; - Komisija je sačinila programe u optimalnom terminu; - Nacionalni savjet je usvojio programe, čime su oni postali javno važeći. Od 15. oktobra 2019. godine, se u Gimnaziji „Slobodan Škerović“ u Podgorici, ustanovi koja je za to licencirana, po Programu obrazovanja za učenje crnogorskog jezika za azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom, obrazuje 12 polaznika, koji su iskazali zainteresovanost. Aktivno časove pohađa 9 polaznika. Trajanje Programa za učenje crnogorskog jezika je 72 časa a Programa za učenje Istorije i kulturne baštine 40 časova.
--	--	--	--	--	--	---

							Sa realizacijom ovog programa, završiće se u martu 2020. godine, kada će, biti ponuđen drugi - Program obrazovanja za učenje crnogorske istorije i kulturne baštine Crne Gore. Očigledno je, da će se, tokom 2020. godine, nastaviti sa realizacijom ova dva programa, shodno iskazanoj zainteresovanosti ciljne grupe kojoj su programi i namijenjeni. Isto tako, Crveni krst Crne Gore je organizovao časove crnogorskog jezika za azilante i lica pod supsidijarnom zaštitom uz finansijsku podršku Ambasade SAD-a u Crnoj Gori, angažujući 1 nastavnika crnogorskog jezika i 10 volontera, koji su organizovali 72 časa učenja crnogorskog jezika. Utrošena finansijska sredstva: 15.000,00 €
11.	Saradnja sa FRONTEX-om na realizaciji Radnog aranžmana	- Dostavljanje podataka o nezakonitim migracijama, - Dostavljanje podataka za praćenje postviza	Ministarstvo unutrašnjih poslova Uprava policije	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019	Redovna budžetska sredstva	- Broj dostavljenih informacija, - Broj zajedničkih sastanaka i izvršenih analiza,	REALIZOVANO U skladu sa potpisanim Radnim aranžmanom o uspostavljanju operativne saradnje između Uprave policije i Evropske agencije za upravljanje operativnom saradnjom na spoljnim granicama država članica EU, Sektor granične policije u kontinuitetu razmjenjuje podatke sa FRONTEX-ovom Jedinicom za analizu rizika. Od 2016. godine realizuju se zajedničke operacije – koordinirane tačke. U 2019. godine od maja mjeseca koordinirane tačke su bili GP Sukobin, Božaj, Kula i Dobrakovo. Operacija se završava u decembru na GP Sukobin. Takođe, 1 službenik

		liberalizacije, - Učešće na zajedničkim analizama,					policije Njemačke u trajanju od mjesec dana angažovan je na aerodromu u Podgrici. Službenici UP su imali priliku da rade rame uz rame sa kolegama iz zemalja EU i usvoje napredne vještine. - JAD Mobile 2 od 23.09.-04.10. predstavnik SGP je za vrijeme trajanja operacije boravio u Varšavi - operacija se fokusirala na sprečavanja krijumčarenja motornih vozila, falsifikovanih dokumenata i ilegalnih migracija na graničnim prelazima. - U periodu od 27.10. do 09.11.2019. godine četiri službenika granične policije Crne Gore angažovana su u okviru Frontex-ovog tzv. "Staff exchange program-a" na graničnom prelazu Karasovići - Republika Hrvatska sa ciljem jačanja operativne saradnje, sticanja novih znanja, iskustva, metoda rada i postupanja u oblasti granične kontrole i suzbijanja ilegalnih migracija. Takođe, u periodu od 28.10. do 07.11.2019. godine u Zajedničkoj operaciji "Preševo", koju organizuje DCAF, biće upućena dva službenika granične policije za nadzor državne granice, jedan službenik za otkrivanje falsifikovanih isprava, patrolno vozilo za nadzor državne granice i mobilna stanica za elektronski nadzor državne granice. - Na planu obuka granična policija aktivno participira kroz implementaciju CCC Frontexovog programa za obuku službenika granične policije po najvišim standardima. U
--	--	---	--	--	--	--	--

							kontinuitetu učestvujemo na Evropskom kursu za profilisanje osjetljivih grupa migranata, on-line kurs engleskog jezika i dr. - Nacionoalna kontakt tačka za saradnju sa Frontexom je iz Interpola premještena u graničnu policiju što je unaprijedilo komunikaciju i razmjenu informacija. Aktivnosti za naredni period – Frontex je u septembru zemljama Zapadnog Balkana dostavio predlog novih aktivnosti za saradnju u narednom period od kojih je Sektor granične policije prihvatio i podržao: - nastavak zajedničkih operacija - višenamjenski vazdušni nadzor sa ciljem monitoring i detekcije kriminalnih aktivnosti, sumnjivih plovila, trgovine drogom idr. - treninge za analizu rizika i identifikaciju stranih boraca, - regionalne treninge za pregovaračke vještine u kontekstu readmisije - najbolje prakse za na identifikaciji nabavke putnih dokumenata - tehničko savjetovanja na uspostavljanju/ažuriranju sistema za nadzor na moru - treninge za intervju sa migrantima i dr. - U prostorijama Uprave policije 11.11.2019. godine organizovan je prvi sastanak zamjenika izvršnog direktora Evropske agencije za graničnu i obalsku stražu (Frontex-a) g-dina Berndt Kornera i pomoćnika direktora Uprave policije
--	--	--	--	--	--	--	--

							Crne Gore g-dina Veska Damjanovića sa saradnicima. - Sastanak je upriličen nakon zaključivanja Sporazuma o statusu između Crne Gore i Evropske unije o akcijama koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori sa ciljem razmatranja modaliteta saradnje i planiranja operativnih aktivnosti sa FRONTEX-om u Crnoj Gori, uključujući učešće crnogorskih graničara u zajedničkim operacijama na regionalnom i međunarodnom nivou, treninzima i drugim vidovima edukacije, kao i korišćenju operativnih kapaciteta sa kojima raspolaže FRONTEX. - Primjenom Sporazuma biće omogućeno angažovanje timova Frontexa u našoj zemlji, odnosno sprovođenje zajedničkih graničnih kontrola na graničnim prelazima, nadzor granice, intervjuisanje i utvrđivanje državljanstva migranata, odnosno dijeljenje problema, izazova i prijetnji po graničnu bezbjednost sa Evropskim partnerima. Novi Sporazum je još jedan korak naprijed koji će donijeti koristi objema stranama, posebno na planu kontrole migracionih tokova, suzbijanja ilegalnih migracija i prekograničnog kriminala, uključujući krijumčarenje migranata, trgovinu ljudima i terorizam.
--	--	--	--	--	--	--	---

							Sve aktivnosti, potencijalno raspoređeno osoblje Frontexa, realizovaće u saradnji sa i u prisustvu službenika naše granične policije. Crnogorski granični policajci imaju priliku da rade rame uz rame sa kolegama iz čitave Evropske unije, koriste savremenu opremu i usvajaju profesionalne prakse i standarde.
12.	Modernizacija Odsjek za strance, vize i suzbijanje nezakonitih migracija, kroz nabavku opreme za izvršavanje poslova iz svoje nadležnosti u skladu sa Schengen Borders Code	- Priprema predloga projekta, - Aplikiranje za sredstva iz EU fondova - Raspisivanje tendera za nabavku materijalno tehničkih sredstava - Nabavka sredstava	- Ministarstvo unutrašnjih poslova - Uprava policije	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019	Međunarodni donatori i Budžet	-Sačinjen projekat -Nabavljena oprema	REALIZOVANO Odsjeku za strance i nezakonite migracije, kroz donaciju nabavljena je sljedeća oprema: 4 laptop računara (IOM). – 1 motorno vozilo (Njemačka) Implementiran je VIS, umreženi su i sve organizacione jedinice na terenu. U okviru IPA II projekta u saradnji sa predstavnicima FRONTEX-a pripremljen je Akcioni plan za period 2018-2020.godine, koji ima za cilj da proces identifikacije i registracije mješovitih migracionih tokova uskladi sa standardima EU. Akcionim planom je tokom 2018. godine, planirana nabavka tehničke opreme koja će se koristiti u procesu identifikacije i registracije, ali to nije realizovano, već je ta mjera predviđena za realizaciju za 2020.godinu. Iz budžeta je predviđena nabavka motornih vozila za službenike po liniji rada stranaca i suzbijanja nezakonitih migracija, raspisan je tender krajem 2019.godine.

13.	Vize na graničnim prelazima izdavati samo u izuzetnim slučajevima, ako zahtijevaju humanitarni, lični ili profesionalni razlozi – u ovim slučajevima vize će se izdavati uz prethodnu najavu, i nakon izvršenih provjera	Striktno poštovanje zakonske regulative	Ministarstvo unutrašnjih poslova- Uprava policije	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019	Njesu potrebna sredstva	- Broj izdatih viza na graničnim prelazima; - Broj primljenih najava i izvršenih provjera;	REALIZOVANO Preporuka iz Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore u 2011. godini je da se smanji broj viza izdatih na graničnim prelazima. Evidentan je trend smanjenja izdatih viza na graničnim prelazima: 2008.g. – 2606, 2009.g. – 897, 2010.g. – 280, 2011.g. – 102, 2012.g. - 84 vize, 2013. g. - 15 viza, 2014.g. – 19 viza, 2015. godine - 24 vize, 2016.godine - 4 vize, 2017 godine - 12 viza, 2018.godine - 4 vize, dok je u 2019.godini izdatao 3 vize. Osnovna karakteristika prethodnih godina jeste da se na graničnim prelazima u najvećem broju slučajeva vize izdaju pomorcima radi ukrcaja, odnosno iskrcaja sa brodova koji su u crnogorskim lukama. U manjem broju, izdaju se vize tipa B i C licima u čijim mjestima prebivališta nema DKP kojem se može podnijeti zahtjev za izdavanje vize za Crnu Goru, a zbog hitnosti putovanja zahtjev ne mogu podnijeti u drugoj državi. Za sva lica kojima je izdata viza na graničnom prelazu postoji prethodna najava Sektoru granične policije, koji vrši odgovarajuću provjeru, kako lica koje traži izdavanje vize, tako i lica koje ga poziva. Izvršeno je 3 najave i provjere.
14.	Intezivirati aktivnosti u cilju smanjivanja obima neprijavljenog	- Planirati i izvoditi akcije	- Ministarstvo unutrašnjih poslova	I Kvartal 2018	Budžet	- Sačinjeni planovi akcija	REALIZOVANO Na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore sa sjednice od 14.02.2013. godine, kojim se

	rada, nezakonitog kretanja i boravka stranaca, naročito u vrijeme građevinske i turističke sezone	pojačane kontrole kretanja i boravka stranaca na teritoriji Crne Gore - Ostvariti saradnju sa nadležnim inspekcijским službama	- Uprava policije - Uprava za inspekcijske poslove - Poreska uprava	IV Kvartal 2019		- Izvještaji o realizovanim akcijama - Preduzete mjere prema strancima	zadužuje Uprava policije i Uprava za inspekcijske poslove da intenziviraju aktivnosti u cilju smanjivanja obima neprijavljenog rada, nezakonitog kretanja i boravka stranaca, naročito u vrijeme građevinske i turističke sezone, Uprava policije – Sektor granične policije je tokom 2019. godine realizovao 346 akciju kontrole kretanja i boravka stranaca u kojima je prekršajno procesuirano 1549 lica, dok je donijeto 791 rješenja otkazu boravka, 181 rješenja o povratku, 1 rješenje o protjerivanju sa teritorije Crne Gore. Takođe je od strane SGP-a, izvedeno 454 lokalnih akcija kontrole kretanja i boravka stranaca u kojima je prekršajno procesuirano 1904 lica, dok je donijeto 1004 rješenja otkazu boravka i 428 rješenja o povratku. Takođe, za period 01.01.- 25.12.2018.godine Uprava za inspekcijske poslove je izvršila 637 inspekcijских nadzora, 546 je kažnjeno poslodavaca, 1.260 je preduzetih mjera, 210 ukazivanja, 1.050 izdatih prekršajnih naloga (za pravno lice: 427, za odgovorno lice u pravnom licu: 479, za preduzetnika: 144). Iznos izrečenih novčanih kazni po izdatim prekršajnim nalogima je 613,900.00€
15.	Rješavanje stambenih potreba za interno raseljena lica, i to:	- Odabir korisnika; - Izvođenje	- Ministarstvo rada i socijalnog staranja;	I Kvartal 2018	Međunarodni donatori i Budžet	- Izvršena raspodjela stambenih jedinica	REALIZOVANO Takom 2019. godine u vezi rješavanja stambenih potreba za interno raseljena lica realizovano je sljedeće:

	- Kroz Regionalni stambeni projekat obezbjeđenje smještaja za 51 ugroženu IRL porodicu iz kampa Konik I i okruženja; - Kroz Regionalni stambeni projekat obezbjeđenje smještaja za 171 IRL u opštini Berane izgradnjom 94 stambene jedinice; - Kroz Regionalni stambeni projekat kupovinu 36 stambenih jedinica za potrebe RL/IRL u opštini Herceg Novi; - Kroz Regionalni stambeni projekat izgradnju 50 individualnih kuća na teritoriji Crne Gore za RL/ IRL	- građevinskih radova; - kupovina 36 stambenih jedinica, podjela stanova; - Izgradnja kuća.	- Uprava za zbrinjavanje izbjeglica; - Direkcija javnih radova; - Glavni grad Podgorica; - Opština Berane;	IV Kvartal 2019		- Useljenje u stambene jedinice - Završeni građevinski i radovi za 50 kuća	MNE6” Izgradnja Doma za stara lica u Nikšić, čija ukupna vrijednost iznosi 4.778.504,69 eura, bez PDV-a, Kontribucija države 1.401.625,88 eura. ➤ MNE 6 “Rekonstrukcija postojećih Vojnih objekata – Vojni kompleks Trebjesa za potrebe izgradnje doma za stara i odrasla invalidna lica u opštini Nikšić”- ukupna vrijednost projekta iznosi 5.178.743,7 €, od čega su donatorska sredstva: 2.317.274,7 € Ugovor o Grantu sa CEB-om je potpisan 10. avgusta 2018. godine. Ministarstvo rada i socijalnog staranja je u toku 2017. godine, izvršilo procjenu budućih korisnika i obezbijedilo Glavni građevinski projekat sa revizijom. Radovi na objektu su počeli 16 septembra 2019. godine, a prema sadašnjem planu, završetak radova se očekuje u septembru 2020. ➤ MNE 7 “Kupovina stanova u Herceg Novom za 36 socijalno ugroženih porodica”; čija ukupna vrijednost iznosi 953.470,41 € od čega sredstva granta 918.007,46 € a kontribucija države u iznosu od 147.297,56 €. Javni poziv za Pod projekat MNE 7 “Kupovina stanova u Herceg Novom za 36 socijalno ugroženih porodica” je okončan 15. septembra 2017. godine, a apliciralo je 89 porodica, nakon čega se pristupilo selekciji korisnika. Finalna lista
--	--	---	---	-----------------	--	---	---

						korisnika objavljena je u martu 2018. godine. Implementacioni ugovor izmedju LI, PIU i Opštine Herceg Novi je potpisan 3.oktobra 2018. godine. Javni poziv za kupovinu stanova je objavljen 6.marta 2019.godine. Na osnovu ovog javnog poziva kupljena su 22 stana dok će za preostalih 14 stanova oglas biti ponovljen. ➤ MNE 8 “Izgradnja 50 kuća širom Crne Gore za lica koja posjeduju zemljište i dozvole za gradnju” vrijednost donatorskih sredstava iznosi 1.254.000 €, a kontribucija države 120.000,00 €, koja se odnosi na izradu projektno planske dokumentacije, reviziju i nadzor. Postupak selekcije i odabira korisnika Ministarstvo rada i socijalnog staranja sprovodi uz podršku UNHCR-a i OSCE-a. Javni poziv za pod projekat MNE 8 “Izgradnja 50 kućica širom Crne Gore za lica koja posjeduju zemljište i dozvole za gradnju” je završen a apliciralo je 107 porodica iz 17 opština. Finalna lista korisnika je pripremljena. Projektovanje je je završeno (svaki tip objekta je prilagodjen strukturi porodice i lokaciji). U toku je priprema tenderskog dosijea, a raspisivanje tendera za gradnju. ➤ MNE9 „Izgradnja 96 stanova na Vrelima Ribničkim u Podgrici“, ukupna vrijednost
--	--	--	--	--	--	--

							projekta iznosi 4,002,061,06 €, od čega su donatorska sredstva: 3,229,964 € Ugovor o Grantu sa CEB-om je potpisan 10. avgusta 2018. godine. Izrada glavnog građevinskog projekta je u završnoj fazi. Raspisivanje tendera za gradnju je planirano u januaru 2020. Početak građevinskih radova se očekuje u maju 2020. dok je završetak radova planiran u prvoj polovini 2021. godine.
16.	Izrada informativnog materijala (brošure, flajeri, banner na zvaničnom web sajtu Ministarstva unutrašnjih poslova) i njegova distribucija službenicima i ciljnim grupama u cilju njihovog upoznavanja sa novodonijetim propisima i standardima iz oblasti migracija i azila	- Izrada informativnog materijala (brošure, flajeri, web sajt) i njegova distribucija ciljnim grupama - Distribuiranje informativnog materijala ciljnim grupama (Informator za strance koji traže međunar	Svi državni organi koji participiraju u radu MRG	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019	Redovna budžetska sredstva	- Pripremljeni i odštampan informativni materijal, Informativni materijal distribuiran diplomatskim konzularnim predstavništvima Crne Gore u inostranstvu, - Informativni materijal	REALIZOVANO Direkcija za azil izradila Informator za strance koji traže međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori. Informator je preveden na 9 jezika i publikovan u martu 2018. godine. Crveni krst Crne Gore zajedno sa partnerima iz Instituta za javno zdravlje je izradio više informativnog materijala u oblasti prevencije i zaštite zdravlja. Pored toga izrađena je i distribuirana brošura o pravima o obavezama stranaca koji traže međunarodnu zaštitu. Pored izrade informativnog materijala, u saradnji sa Direkcijom za integraciju i reintegraciju MUP-a i UNHCR-om organizovani su sastanci i radionice sa korisnicima u cilju informisanja o pravima i obavezama iz domena socijalne i zdravstvene zaštite, zapošljavanja i obrazovanja. Utrošena finansijska sredstva: 50.000,00 € Osim gore navedenog Crveni krst Crne Gore u saradnji sa UNHCR-om, kao i sa partnerima kao što su Italijanski Crveni krst, Međunarodna

		odnu zaštitu - (Informator za strance kojima je odobrena međunarodna zaštita – već je izrađen)				distribuiran diplomatsko-konzularnim predstavništvima stranih država u Crnoj Gori.	federacija društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca, LDS Charities i drugih, pružio pomoć za više od 5000 stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i lica kojima je odobrena zaštita i to u sledećem obimu: - Obezbijedena humanitarna pomoć za 4650 lica (paket hrane, higijene ili set prve pomoći), - Obezbijedena medicinska asistencija za 247 lica i lijekovi za 436 lica, - Pružena psiho-socijalna podrška za 2431 lica, - Pružena pomoć psihologa za 681 lice, - Omogućeno uspostavljanje porodičnog kontakta za 979 lica.
17.	Promovisanje dobrovoljnog napuštanja Crne Gore u skladu sa novim Zakonom o strancima	Informator za strance koji će dobrovoljno napustiti Crnu Goru	Ministarstvo unutrašnjih poslova – Uprava policije	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019	Međunarodni donatori	- Informativni materijal distribuiran ciljnim grupama - Broj donijetih rješenja o dobrovoljnom povratku	REALIZOVANO Na osnovu Zakona o strancima Ministarstvo unutrašnjih poslova je donijelo Pravilnik o dobrovoljnom odlasku stranca, koji je preveden na engleski jezik, i uz verziju na cg jeziku postavljen na Portal MUP-a. Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 68/2018 od 19.10.2018. godine, a stupio je na snagu 27.10.2018. Distribuiran materijal organizacionim cjelinama na terenu, odštampan od strane IOM-a. U 2019. godini donijeto je 1047 rješenja o dobrovoljnom povratku stranaca.

							U saradnji sa IOM, kroz AVR projekat dobrovoljno je vraćeno 23 stranaca. Uz asistenciju Policije kroz kupovinu putnih krata i obezbjeđivanje putnih isprava dobrovoljno je vraćeno 23 stranca.
18.	Obuka službenika Uprave policije, i to: - analitička obuka za inspektore za strance - obuka službenika granične policije koji sprovode vizne postupke - obuka službenika policije za pratnju zajedničkih letova	- Izrada plana i programa obuke - Saradnja sa Policijskom akademijom u vezi sa terminima održavanja obuke	Uprava Policije	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019	Redovna budžetska sredstva	- Broj realizovanih obuka	REALIZOVANO Izrađen je Program obrazovanja, stručne obuke i specijalističkog usavršavanja. Plan obuke je dostavljen svim relevantnim institucijama. Sa službenicima Sektora granične policije realizovano je 215 oblika obučavanja. Kroz realizovane oblike obučavanja prošlo je 2 436 službenika Sektora granične policije. Analitička obuka za inspektore za strance predviđena je za 2020.godinu
19.	Nabavka tehničke opreme za granične prelaze koja bi se koristila za registraciju lica koja izraze namjeru za međunarodnu zaštitu	- Priprema predloga projekta, -Apliciranje za sredstva iz EU fondova - Raspisivanje	Ministarstvo unutrašnjih poslova-Uprava policije	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019	Redovna budžetska sredstva i Međunarodni donatori	-Sačinjen projekat -Nabavljena oprema	STATUS REALIZACIJE DJELIMIČNO REALIZOVANO U okviru IPA II projekta u saradnji sa predstavnicima FRONTEX-a pripremljen je akcioni plan za period 2018-2020.godine, koji ima za cilj da proces identifikacije i registracije mješovitih migracionih tokova uskladi sa

	na graničnim prelazima	e tendera za nabavku materijalno tehničkih sredstava - Nabavka sredstava		Novi rok realizacije IV Kvartal 2020			standardima EU. Akcionim planom je tokom 2018. godine, planirana nabavka tehničke opreme koja će se koristiti u procesu identifikacije i registracije, ali to nije realizovano, već je ta mjera predviđena za realizaciju za 2020.godinu.
20.	Uspostavljanje tranzitnog centra u cilju ispunjavanja evropskih standarda u dijelu prihvata migranata	- Priprema predloga projekta, -Apliciranje za sredstva iz EU fondova Raspisivanje tendera za nabavku materijalno tehničkih sredstava - Nabavka sredstava	Ministarstvo unutrašnjih poslova- Uprava policije	I Kvartal 2018 IV Kvartal 2019 Novi rok realizacije I Kvartal 2020	Međunarodni donatori i Redovna budžetska sredstva	-Sačinjen projekat -Nabavljena oprema -tranzitni centar u potpunosti opremljen i stavljen u funkciju	DJELIMIČNO REALIZOVANO Rekonstrukcija karaule Božaj U martu 2018. godine Ministarstvo unutrašnjih poslova apliciralo je za sredstva IPA 2018 Projektom „Migracioni centar – Integrisano upravljanje migracionim tokovima“. Izvršena je ekspertiza finansijskog proračuna sredstava potrebnih za rekonstrukciju Karaule Božaj od strane IOM eksperta – 872.000,00 €. Odobrena su sredstva iz IPA 2018 u iznosu od 400.000 €, a Vlada Crne Gore je odobrila nedostajuća sredstva, iz Kapitalnog budžeta, u iznosu od 472.000,00 €.Kako se očekuje isplata iz sredstava pretpristupne podrške IPA 2018, to je početkom marta 2020. godine planirano raspisivanje tendera za izbor izvođača radova na rekonstrukciji Karaule „Božaj“, gdje će biti obezbijeđen smještaj za 120 lica.

							Planirana je rekonstrukcija 2 objekta, od kojih će jedan biti namijenjen za restoran, a drugi je spratni i prizemlje će biti namijenjeno za kancelarije i smještaj, a spratni dio objekta samo za smještaj. Uspostavljanje kontejnerskog naselja Do potpune rekonstrukcije karaule “Božaj” i njene pune funkcionalnosti, formirano je Kontejnersko naselje kroz projekat implementiran od strane IOM-a, a financiran iz EU fondova, kroz aktivnosti postavljanja kontejnera na sportskom terenu karaule “Božaj”. Trenutno je plan ispunjen u dijelu postavljanja ukupno 17 kontejnera, od čega 2 dupla, odnosno ukupno 19. O toga, 10 će biti namijenjeno za smještaj 60 lica, a preostali za prateće potrebe (registracija, ishrana, ambulanta, društveni centar za djecu i sl.). Isto će biti operativno do kraja godine. Tu će se, pored ostalog, vršiti prva registracija, izražavanje namjere za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Imajući u vidu odredbe Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca kojim je propisano da poslove smještaja i prihvata stranca koji traže međunarodnu zaštitu Ministarstvo vrši preko organizacione jedinice za smještaj stranaca koji traže međunarodnu - Centar za prihvrat, to su, po hitnom postupku, planirane izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji MUP-a na način da se u okviru Direktorata za građanska stanja i lične isprave - Direkcije za prihvrat
--	--	--	--	--	--	--	---

							formiraju dvije organizacione jedinice: Odsjek za prihvrat – Spuž u kojem se obavljaju poslovi prihvata u Centru u Spužu i Odsjek za prihvrat – Božaj, koji će vršiti poslove prihvata u kontejnerskom naselju, a nakon rekonstrukcije karaule u tom objektu. Rekonstrukcija Centra za prihvrat Kako trenutna migraciona kriza stvara potrebu da se dodatno prošire smještajni kapaciteti za strance koji traže međunarodnu zaštitu, ovo Ministarstvo je preduzelo aktivnosti na stvaranju uslova za rekonstrukciju postojećeg objekta Centra za prihvrat, dogradnjom polusprata ili potkrovlja i proširivanjem gabaritnosti restorana. Pribavljeni su urbanističko – tehnički uslovi za rekonstrukciju objekta izrađeno idejno rjesenja projekta rekonstrukcije Centra i proširivanja kapaciteta restorana Centra za prihvrat u Spužu. Na ovaj način će se stvoriti uslovi za dodatne smještajne kapacitete za još 60 mjesta.
--	--	--	--	--	--	--	--

4. KLJUČNA DOSTIGNUĆA U OBLASTIMA UPRAVLJANJA MIGRACIJA

4.1. Uvod

Migracije u modernom svijetu predstavljaju jedno od najvažnijih pitanja koje je usko povezano sa politickom stabilnošću, bezbjednošću, demografskim rastom, potrebama tržišta rada, i mnogim drugim društvenim pitanjima. Postoji niz pitanja na koja vlade i međunarodne organizacije uključene u pitanja migracija pokušavaju na nađu najbolje odgovore.

Pitanja koja Crna Gora u kontinuitetu rješava **su unaprjeđenje uslova za zakonite migracije, suzbijanje nezakonitih migracija, promovisanje vrijednosti međunarodne zaštite, stvaranje uslova za integraciju lica koja imaju međunarodnu zaštitu, borba protiv diskriminacije, rasizma i ksenofobije, a sve kroz intenzivnu regionalnu i međunarodnu saradnju i razmjenu iskustava i najboljih praksi i usklađivanjem sa politikama Evropske unije**, kao jednim od prioriteta političkih ciljeva Crne Gore.

Crna Gora je uspostavljanjem strateškog i normativnog okvira, kao i institucionalne strukture izgradila efikasan sistem za upravljanje migracijama, sa budućim ciljem jačanja ovih mehanizama. Međutim, bez obzira koliko jedan nacionalni sistem migracija bio razvijen, ne može se sam izboriti sa problemom ilegalnih migracija, bez kontinuirane saradnje sa zemljama regiona i EU, međunarodnim organizacijama i ostalim subjektima koji mogu doprinijeti efikasnijem upravljanju migracijama. Crna Gora preduzima sve napore u sprovođenju konkretnih akcija usmjerenih ka ispunjavanju ciljeva i prioriteta utvrđenih u deklaraciji sa jasnom posvećenošću poštovanju ljudskih prava u upravljanju migracijama.

Kada je u pitanju rješavanje statusa raseljenih i interno raseljena lica (odobravanje stalnog i privremenog boravka do tri godine) posebno treba istaći da je u prethodnom periodu napravljen izuzetan rezultat, u smislu da je u januaru 2015. godine u radu bilo ukupno 2.969 zahtjeva, u januaru 2017. godine je bilo ukupno 629 zahtjeva, dok ih je na dan 31.12.2019. godine bilo ukupno u radu 187 zahtjeva. Od 07.11.2009. godine (datum stupanja na snagu Zakona o dopunama Zakona o strancima), zaključno sa 31.12.2019. godine, raseljena lica i interno raseljena lica su podnijela ukupno 15.237 zahtjeva za odobravanje stalnog nastanjenja i privremenog boravka do tri godine. **Od ovog broja riješeno je 15.050 zahtjeva, dok je po 187 zahtjeva postupak u toku, odnosno oko 1.2% ovih zahtjeva je i dalje u radu.**

4.2. Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca

Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca koji se primjenjuje od 01.01.2018. godine i koji je u potpunosti usklađen sa legislativom EU, čime je Crna Gora uvela novi koncept kojim se podstiče uspješna integracija stranaca u receptivno crnogorsko društvo, te im se garantuje puna zaštita ljudskih, građanskih, ekonomskih, socijalnih i kulturnih i drugih prava. Crna Gora, dosljedno implementira Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca uz puno poštovanje svih procedura, ali je činjenica da i dalje postoji nezainteresovanost stranaca koji traže međunarodnu zaštitu za dobijanje zaštite u Crnoj Gori. Statistički pokazatelji jasno ukazuju da ova lica i dalje gledaju Crnu Goru kao tranzitnu državu, te se u najvećem broju slučajeva postupci po zahtjevima obustavljaju, budući da ova lica ne žele da učestvuju u postupku, tj. napuštaju Crnu Goru za vrijeme trajanja postupka.

Vlada Crne Gore donijela je krajem 2018. godine novu Uredbu o organizaciji i načinu rada državne uprave, kojom su, između ostalog, stvoreni formalni uslovi za objedinjavanje nadležnosti za sva lica iz sistema međunarodne zaštite, na način da poslovi smještaja i pomoći u integraciji u crnogorsko društvo lica sa odobrenom međunarodnom zaštitom pređu u nadležnost Ministarstva unutrašnjih poslova iz prethodne nadležnosti ministarstva rada i socijalnog staranja. Iako se danas crnogorski sistem azila smatra funkcionalnim, potrebno je njegovo dalje unaprjeđivanje i stalno promovisanje ideje o poštovanju prava čovjeka kao osnovne vrijednosti našeg ustavnog i savremenog međunarodnopravnog poretka. Azilanti

su posebno ranjiva skupina ljudi, te s pravnog aspekta, humani i moralni imperativ zaštite azilanata nalazi svoje uporište u sistemu zaštite ljudskih prava, međunarodnom i unutrašnjem ustavnopravnom sistemu svake demokratske države.

Skupština Crne Gore je 26.12.2018. godine donijela **Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti (Službeni list CG” br.3/19)**. Razlog za donošenje ovog zakona je, prevashodno, radi stvaranja pretpostavki za punu integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom u crnogorsko društvo. Razlog za donošenje ovog zakona je, prevashodno, radi stvaranja pretpostavki za punu integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom u crnogorsko društvo.

Tokom 2017. godine, **Direkciji za azil** je podnijeto 849 zahtjeva za dobijanje međunarodne zaštite, dok je u 2018. godini podnijeto 3104 zahtjeva za dobijanje međunarodne zaštite. U protekloj godini najviše je bilo zahtjeva podnijetih od strane lica koja, po izjavi, dolaze iz Sirije (1199), Pakistana (657) i Alžira (304). U 2018. godini na odluke prvostepenog organa, podnijeto je 28 tužbi Upravnom sudu, od kojih je 13 odbijeno kao neosnovano, 7 tužbi je usvojeno, dok je za 8 tužbi postupak u toku, pred Upravnim sudom. Tokom 2019. godine Direkciji za azil je podnijeto 1921 zahtjeva za dobijanje međunarodne zaštite. U protekloj godini najviše je bilo zahtjeva podnijetih od strane lica koja, po izjavi, dolaze iz Maroka (658), Alžira (285), i Iraka (255). U 2019. godini na odluke prvostepenog organa, podnijeto je 41 tužbi Upravnom sudu, od kojih su 2 odbijene kao neosnovane, 6 tužbi je usvojeno, dok je za 33 tužbe postupak u toku, pred Upravnim sudom.

U periodu od 01. januara do 31. decembra 2019. godine u Direkciji za prihvrat i smještaj stranaca koji traže međunarodnu zaštitu (**Centru za prihvrat**) bilo je smješteno ukupno 7739 lica, od čega: 7143 punoljetnih muškaraca (1 806 muškaraca u Centru u Spužu i 5337 muškaraca u alternativnom smještaju na Koniku, maloljetnih muškaraca sa pratnjom 225, od čega 34 u alternativnom smještaju, maloljetnih muškaraca bez pratnje 17 (svi smješteni u Centru u Spužu), punoljetnih žena 220 (sa pratnjom 183, od čega 30 u alternativnom smještaju, bez pratnje 37- od čega 1 u alternativnom smještaju) i maloljetnih žena 134 (sve sa pratnjom, od čega je 104 bilo smješteno u Centru, a 30 u alternativnom smještaju). Aktivnošću Ministarstva unutrašnjih poslova uz podršku UNHCR-a kapaciteti Centra za prihvrat u Spužu su povećani za 24 mjesta instaliranjem 4 mobilna objekta za smještaj-kućice (po 6 kreveta) i dva mobilna objekta- kontejnera za sanitarne potrebe.

U navedenom periodu je dostavljeno 24 petnaestodnevna izvještaja UNHCR-u i dva polugodišnja izvještaja. Smještajni kapaciteti Centra za prihvrat nijesu bili dovoljni te je zakupom obezbijeđen alternativni smještaj za punoljetne muškarce ali i u jednom periodu zbog povećanog priliva stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i zbog promjene u strukturi priliva (veliki broj porodica) jedan broj porodica smještan je u alternativnom smještaju. U kontinuitetu se pruža psiho-socijalna podrška i medicinska pomoć kao i u prethodnom periodu.

Crna Gora preduzima intenzivne napore i aktivnosti kako bi se svim strancima koji traže međunarodnu zaštitu omogućilo ostvarivanje svih prava koja su im priznata Zakonom o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca. Posebne aktivnosti preduzima u dijelu povećanja tj. proširenja smještajnih kapaciteta kroz stavljanje u funkciju Privremenog tranzitnog

Centra- “kontejnerskog naselja” do adaptacije Karaule “Božaj”. Postavljanjem kontejnerskog Centra na sportskom terenu u okviru Karaule”Božaj” će se obezbijediti 60 mjesta za smještaj, što se očekuje da će biti realizovano u I kvartalu 2020. godine. Dodatni kapaciteti za adekvatan prihvata stranaca koji traže međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori će se obezbijediti adaptacijom i rekonstrukcijom “bivše Karaule Božaj” koja se nalazi na putnom pravcu prema Albaniji sredstvima iz IPA 2018 i kapitalnog Budžeta Crne Gore. U redovnim okolnostima biće obezbijeđen smještaj za 120 lica a u vanrednim za 200 lica. Povećani broj stranaca koji traže međunarodnu zaštitu za posledicu ima i potrebu da se dodatno prošire smještajni kapaciteti Centra za prihvata u Spuzi. S tim u vezi, Ministarstvo unutrašnjih poslova je preduzelo aktivnosti na stvaranju uslova za rekonstrukciju postojećeg objekta Centra dogradnjom sprata i proširivanjem kapaciteta restorana. Ovim putem će se kapaciteti za smještaj povećati za 60 mjesta. Takođe preduzete su aktivnosti u cilju kupovine zemljišne parcele koja se graniči sa kompleksom Centra za prihvata što će uticati na povećanje prostornih kapaciteta Centra za 60 mjesta.

Zbog promjene u strukturi stranaca koji traže međunarodnu zaštitu, u jednom dijelu godine (mart mjesec) na prihvatu je priman veliki broj porodica, koje su zbog popunjenosti kapaciteta Centra u Spuzi smještane u alternativni smještaj, koji se inače koristi za punoljetne muškarce za vremenski period dok se nijesu oslobodili smještajni kapaciteti Centra za prihvata u Spuzi, kada su u iste i premještene. Ovdje se posebno vodilo računa da se obezbijede najbolji uslovi, tako da su i u alternativnom smještaju porodice bile odvojene od punoljetnih muškaraca. Činjenica je, da su i porodice, teritoriju Crne Gore koristile kao tranzitnu teritoriju i zadržavale se kratko vrijeme.

U pogledu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu, za strance koji traže međunarodnu zaštitu, prilikom prijema od strane medicinskog radnika vrši se inicijalni zdravstveni pregled i za lica koja se smještaju u Centru i u alternativnom smještaju. Ukoliko sa prilikom prijema utvrdi da lice ima zdravstvenih problema ukazuje mu se neophodna zdravstvena zaštita u javnim zdravstvenim ustanovama. U cilju ostvarivanja zdravstvene zaštite podršku u radu Centra pruža i ordinirajući ljekar i medicinske sestre VMC, a dobra saradnja ostvarena je i sa institutom za javno zdravlje kada je u pitanju prevencija, imunizacija i promocija zdravlja, prenosivih i zaraznih bolesti.

Ukupan broj stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom kojima se pruža pomoć u procesu integracije u crnogorsko društvo od strane **Direkcije za integracije stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom i reintegraciju povratnika po readmisiji** je 27. Od toga 14 lica ima status azilanta, a 13 stranaca pod supsidijarnom zaštitom. Broj porodica: 6/Broj samaca: 5. Prema strukturi stanovanja lica prema mjestu stanovanja u Podgorica (20) u Baru (7). Ukupan broj lica koja su se prijavila da pohađaju kurs crnogorskog jezika je 11. Ukupan broj djece je 11. Struktura djece prema nivou vaspitno-obrazovne ustanove koju pohađaju: Vrtić (1) Osnovna škola (7) Srednja škola (2). Broj djece koja pohađaju kurs crnogorskog jezika je 4. Akademiju za frizere pohađa jedna azilantkinja. Struktura lica prema radnom status: Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje (11) , Zaposlena lica (3). Broj lica kojima je odobrena novčana pomoć je (4), odnosno MOP (1).

4.3. Zakon o strancima

Zakon o strancima je stupio na snagu 3. marta 2018. godine. Zakon je usaglašen sa direktivama EU, koje se odnose na ulazak, izlazak, kretanje, boravak i rad državljanina država članica EU i članova njihovih porodica, studije, razmjena učenika, neprofitabilne obuke ili volonterske usluge, boravak i rad visokokvalifikovanih državljanina trećih država, kao i nezakonit boravak i povratak stranaca, obaveza izdavanja odluke o povratku, dobrovoljnom povratku.

Između ostalog, ovim zakonom će se uspostaviti jasna, transparentna i pravična pravila u politici vraćanja lica, koja nezakonito borave u Crnoj Gori a koja su sastavni dio dobro vođene migracione politike. Licima koja nezakonito borave u Crnoj Gori u postupku vraćanja biće poštovana njihova osnovna prava i dostojanstvo. Dobrovoljno napuštanje Crne Gore imaće prednost u odnosu na prisilni povratak stranca. Sa strancima koji budu zadržani postupaće se u skladu s međunarodnim i domaćim pravom.

Svakako najznačajnije novine u novom Zakonu o strancima se odnose na ulazak, izlazak, kretanje, boravak i rad državljanina država članica EU i članova njihovih porodica. Ove odredbe će se primjenjivati od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, a ključno je to što će ova lica biti izjednačena u pravima sa državljanima Crne Gore. U cilju zapošljavanja visokokvalifikovanih državljanina trećih zemalja u ovom zakonu propisane su procedure dobijanja dozvola za privremeni boravak i rad. Olakšavanjem regulisanja boravka i rada visokokvalifikovanim radnicima i njihovih porodicama naša država će se učiniti privlačnijom čime će održati svoju konkurentnost i ekonomski rast. Ove norme će se primjenjivati od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. U cilju implementacije Zakona o strancima donijeto je svih 22 podzakonska akta od strane Ministarstva unutrašnjih poslova. Donijeta podzakonska akta, nakon prevođenja na engleski jezik, dostavljena su EK, na uvid i postavljena na Portalu MUP-a..

Skupština Crne Gore usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o strancima ("Službeni list CG", br. 3/2019). Osnovni razlog za donošenje ovog zakona sadržan je u potrebi pojednostavljivanja procedure za izdavanje dozvola za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja i sezonskog zapošljavanja. S obzirom da Crna Gora iz godine u godinu ostvaruje zavidnu turističku sezonu nametnula se potreba za izmjene Zakona o strancima u cilju budućeg obezbjeđenja neophodnih kadrova - stranih radnika, prije svega, u oblastima građevinarstva, turizma i ugostiteljstva. Ključna novina u ovom Zakonu a tiče se rada stranaca je ta što se Godišnja kvota ubuduće utvrđuje samo po djelatnostima, a ne i po zanimanja u kojima se stranci mogu zapošljavati. Pored ove novine skraćeni su rokovi za rješavanje po podnijetim zahtjevima, sa 20 na 15 dana, zatim omogućeno je strancu da može da obavlja poslove izvršnog direktora kod više poslodavaca, da se strancu preduzetniku i izvršnom direktoru u privrednim društvima u kojima su oni jedini vlasnici ili vlasnici više od 51% kapitala, može izdati dozvola za rad iako, ima više od 67 godina života. Takođe, prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad od stranca/poslodavca ne traži se izvod iz akta o sistematizaciji kod poslodavca.

Takođe, Crna Gora je potpisala Konvenciju Savjeta Evrope o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici - Istanbulska konvencija. Istanbulska konvencija je najdalekosežniji međunarodni sporazum za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici. U tom smislu, ovim zakonom je izvršeno usklađivanje normativnog okvira, u oblasti migracija, sa Istanbulskom konvencijom, konkretno u cilju omogućavaća ovim licima da riješe boravišni status u Crnoj Gori.

Isto tako, u cilju privlačenja većeg broja turista, smanjenja troškova izdavanja viza preko diplomatskokonzularnih predstavništava država sa kojima Crna Gora ima potpisane bilateralne sporazume o konzularnom zastupanju i modernizacije Viznog informacionog sistema, Ministarstvo vanjskih poslova, kao organ nadležan za vođenje vizne politike, razvije aplikativno rješenje koje omogućava olakšan način apliciranja za vizu. Uvođenjem elektronske vize Crna Gora stvara globalnu konkurentnost kada je u pitanju sektor turizma i pristupačnost Crne Gore kao turističke destinacije. Aplikativno rješenje omogućava veći stepen sigurnosti, lakše povezivanje Viznog informacionog sistema sa sistemima država članica Šengena i drugih bezbjednosnih institucija, što je i obaveza Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Zahtjev za izdavanje vize za ulazak u Crnu Goru, stranac može podnijeti elektronskim putem.

Aplikacija za izdavanje vize, elektronskim putem, dolazi u Vizni informacioni sistem kojim upravlja Ministarstvo vanjskih poslova. Zahtjev za izdavanje vize procesuiru se shodno članu 19 Zakona o strancima, odnosno pribavlja se mišljenje Ministarstva unutrašnjih poslova/Uprave policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost. Nakon pribavljenog mišljenja organa nadležnih za davanje mišljenja, viza se može izdati preko informacionog sistema, na način što će se aplikantu, elektronskim putem, dostaviti odgovarajući obrazac koji će sadržati bar kod, fotografiju i lične podatke podnosioca zahtjeva. Obrazac vize koja se izdaje elektronskim putem, propisat će Ministarstvo vanjskih poslova.

Inače, shodno Zakonu o strancima Ministarstvo vanjskih poslova, kao organ nadležan za izdavanje viza, je zaprimilo ukupno 4.092 zahtjeva za izdavanje vize od čega je odobreno 3.424 dok je 668 zahtjeva, 16.32% odbijeno.

U izvještajnom periodu, zaprimljeno ukupno 1.209 predmeta za **stalni boravak**, što sa 987 neriješenih predmeta iz prethodnog perioda, čini ukupno 2.196 predmeta u radu. Od ukupnog broja predmeta koji su bili u radu u 2018. godini, riješeno je 1.757 predmeta. Od riješenih 1.757 predmeta, za 1.540 lica zahtjev je usvojen, 91 zahtjev je odbačen, 81 zahtjev je odbijen, dok je 45 redmeta obustavljeno, odnosno prekinuto. U 2019. godinu prenesen je 439 predmet.

U 2019. godini Direkcija za strance, migracije i readmisiju je zaprimljeno ukupno 1.150 predmeta za **stalni boravak**, što sa 527 neriješenih predmeta iz prethodnog perioda, čini ukupno 1.677 predmeta u radu. U izvještajnom periodu ukupno je riješeno 1.092 predmeta. Od riješenih 1.092 predmeta, za 993 lica zahtjev je usvojen, 33 zahtjeva je odbačeno, 48 zahtjeva je odbijeno, dok je 18 redmeta obustavljeno, odnosno prekinuto. U 2020. godinu preneseno je 585 predmeta.

U 2019. godini PJ i FIL MUP-a su zaprimile ukupno 50.512 predmeta za **privremeni boravak/rad**, što sa 1.627 neriješenih predmeta iz prethodnog perioda, čini ukupno 52.139 predmeta u radu. U izvještajnom periodu ukupno je riješeno je 48.712 predmeta. Od riješenih 48.712 predmeta, za 45.551 lica zahtjev je usvojen, 1457 zahtjeva je odbačeno, 841

zahtjev je odbijen, 863 predmeta je obustavljeno/prekinuto. U 2020. godinu preneseno je 3.427 predmeta. U izvještajnom periodu, zaprimljeno ukupno 89 žalbi, od kojih je odbijeno 55, obustavljeno 0, odbačeno 4, poništeno rješenje 28, i 2 je prenijeto u 2019. godinu.

4.4. Zapošljavanje i rad stranaca

Zapošljavanje i rad stranaca u Crnoj Gori uređeni su Zakonom o strancima („Sl.list Crne Gore“, broj 12/2018 od 23.02.2018. godine) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o strancima („Sl.list Crne Gore“, broj 3/2019 od 15.01.2019. godine). Zakonom je dat okvir uvrđivanja broja dozvola za privremeni boravak i rad za strance, odnosno definisano je da Vlada godišnje utvrđuje broj dozvola za privremeni boravak i rad za strance – kvote.

Odlukom o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2019. godinu ("Službeni list CG" br. 2/2019 od 11.01.2019. godine), utvrđen je broj dozvola za privremeni boravak i rad za strance za 2019. godinu u ukupnom broju od 20.454. Od ovog broja izdvojeno je 5.000 dozvola za privremeni boravak i rad koje se mogu dodatno rasporediti od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja, u skladu sa potrebama tržišta rada. Ministarstvo rada je donijelo odluku o raspodjeli 3.620 dozvola za privremeni boravak i rad za zapošljavanje stranaca, odnosno ukupni broj raspoređenih dozvola za privremeni boravak i rad iznosi 19.074. Kvota za zapošljavanje stranaca u 2019. godini je za 11,78% manja od kvote utvrđene za 2018. godinu (20.454 : 23.185).

U 2019. godini izdato je 27.634 dozvola za privremeni boravak i rad stranaca (15.582 u kvoti i 12.052 van kvote) što je za 1.307 ili 4,96% dozvola više u odnosu na 2018. godinu (26.327). Od ukupno izdatih dozvola za strance u kvoti, posmatrano prema vrstama dozvola, 80,30%-je izdato za zapošljavanje stranaca (12.513), a 19,70% za sezonsko zapošljavanje stranaca (3.069). U utrošenim kvotama za zapošljavanje stranaca u 2019. godini, pretežno učešće (81,38%), imaju četiri grupe zanimanja: građevinarstvo, usluge smještaja i ishrane, ostale uslužne djelatnosti i trgovina. Utrošenost kvote u odnosu na raspoređenu kvotu u 2019. godini je na nivou 81,69%. Utrošenost kvota prema vrstama dozvola je kod zapošljavanja stranaca – 89,24%, dok je za sezonsko zapošljavanje 60,75%.

Djelatnosti u kojima je najmanja utrošenost kvota u odnosu na raspoređenu kvotu tokom 2019. godine su: djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela (nije bilo izdatih dozvola za privremeni boravak i rad), djelatnost domaćinstva kao poslodavca djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usuge za sopstvene potrebe (4 dozvole, 50% od raspoložive kvote), snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija (57 dozvola, 59,38% raspoložive kvote), dok je relativno posmatrano najviše utrošena u djelatnostima: obrazovanje i rudarstvo (po 100%), zdravstvena i socijalna zaštita i građevinarstvo (po 98,33%), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (96,95%), trgovina (94,88%)... Na kraju 2019. godine, ostalo je neiskorišćeno 18,31% raspoređene kvote za izdavanje dozvola za privremeni boravak i rad za strance.

Pregled statistike po utrošenosti kvote po djelatnostima i po namjeni izdate dozvole

Djelatnost	Rasporedjena kvota			Izdate radne dozvole			Utrosenost kvote (%)		
	Dozvole za zapošljavanje stranaca	Dozvole za sezonsko zapošljavanje stranaca	Ukupno	Dozvole za zapošljavanje stranaca	Dozvole za sezonsko zapošljavanje stranaca	Ukupno	Dozvole za zapošljavanje stranaca	Dozvole za sezonsko zapošljavanje stranaca	Ukupno
A.Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	180	415	595	121	307	428	67.22%	73.98%	71.93%
B.Rudarstvo	87	0	87	87	0	87	100.00%		100.00%
C.Prerađivačka industrija	348	33	381	337	22	359	96.84%	66.67%	94.23%
D.Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	96	0	96	57	0	57	59.38%		59.38%
E.Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	82	0	82	67	0	67	81.71%		81.71%
F.Građevinarstvo	5,390	110	5,500	5,325	83	5,408	98.79%	75.45%	98.33%
G.Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	1,070	102	1,172	1,039	73	1,112	97.10%	71.57%	94.88%
H.Saobraćaj i skladištenje	357	122	479	338	63	401	94.68%	51.64%	83.72%
I.Usluge smještaja i ishrane	3,229	3,478	6,707	2,298	2,154	4,452	71.17%	61.93%	66.38%
J.Informisanje i komunikacije	380	33	413	325	10	335	85.53%	30.30%	81.11%
K.Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	91	0	91	73	0	73	80.22%		80.22%
L.Poslovanje nekretninama	115	12	127	114	6	120	99.13%	50.00%	94.49%
M.Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	454	11	465	388	4	392	85.46%	36.36%	84.30%
N.Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	123	8	131	123	4	127	100.00%	50.00%	96.95%
O.Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	0	0			
P.Obrazovanje	60	0	60	60	0	60	100.00%		100.00%
Q.Zdravstvena i socijalna zaštita	120	0	120	118	0	118	98.33%		98.33%
R.Umjetnost, zabava i rekreacija	328	74	402	243	31	274	74.09%	41.89%	68.16%
S.Ostale uslužne djelatnosti	1,505	652	2,157	1,396	312	1,708	92.76%	47.85%	79.18%
T.Djelatnost domaćinstva kao poslodavca; Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe	6	2	8	4	0	4	66.67%	0.00%	50.00%
U.Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela	1	0	1	0	0	0	0.00%		0.00%
UKUPNO	14,022	5,052	19,074	12,513	3,069	15,582	89.24%	60.75%	81.69%

4.5. Plan djelovanja u slučaju masovnog priliva migranata i izbjeglica

Vlada Crne Gore, zaključkom broj: 08-215 od 19. novembra 2015. godine, donijela je Plan djelovanja u slučaju masovnog priliva migranata i izbjeglica. Takođe, na istoj sjednici formiran je Koordinacioni odbor koji će usklađivati aktivnosti državnih organa na implementaciji Plana djelovanja u slučaju masovnog priliva izbjeglica i migranata, kao i Operativni tim.

U julu 2018. godine donijet Izmijenjeni i dopunjeni Plan djelovanja u slučaju masovnog priliva migranata i izbjeglica. Pored potpredsjednika Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku, gospodina Zorana Pažina, koji je predsjednik Koordinacionog odbora, članovi su ministri unutrašnjih poslova, rada i socijalnog staranja, saobraćaja i pomorstva, zdravlja, odbrane i vanjskih poslova.

Takođe, Vlada Crne Gore formirala je Operativni tim. Operativni tim čine predstavnici: Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije, vanjskih poslova, zdravlja, rada i socijalnog staranja, odbrane, saobraćaja i pomorstva, savjetnik predsjednika Vlade, Crvenog krsta Crne Gore, UNHCR-a i IOM-a.

Prilikom donošenja Izmijenjenog i dopunjenog Plana djelovanja, Vlada je zadužila Operativni tim da, shodno novonastaloj situaciji, izvrši izmjene i dopune Plana djelovanja u slučaju mogućeg priliva izbjeglica i migranata, **ali kako do sada nije bilo potrebe da se bilo što mijenja u Planu djelovanja pa iz tog razloga nije ni inicirana njegova izmjena.**

4.6. Raseljena i interno raseljena lica

Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Kosova o naknadnom upisu interno raseljenih lica

Sa ciljem uspostavljanja mehanizama saradnje u rješavanju statusnih pitanja interno raseljenih lica sa Kosova koja borave u Crnoj Gori, u dijelu naknadnog upisa u osnovne registre (rođenih, vjenčanih i umrlih) i registar državljana Republike Kosova, 2013. godine potpisan je **Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Kosova o naknadnom upisu interno raseljenih lica** sa Kosova koja borave u Crnoj Gori u osnovne registre i registar državljana Republike Kosova.

U skladu sa ovim dokumentom, kombinovani mobilni biometrijski timovi MUP-a Crne Gore, MUP-a-Agencije za civilnu registraciju Kosova, UNHCR i NVO “Pravni centar” od sredine 2014. Godine pa na dalje, intezivno pružaju pravnu i praktičnu pomoć IRL sa Kosova koja borave u Crnoj Gori. Uz podršku UNHCR-a i OEBS-a, **organizovano je 22 posjeta mobilnog tima MUP-a Kosova Crnoj Gori**, tokom kojih je tretirano oko 1.380 lica. Ovaj broj lica je podijeljen u tri kategorije, i to:

- završeni zahtjevi - lica kojima je uručena putna isprava Kosova – 1.221
- prestali slučajevi – lica koja su u radu – 39
- odloženi parkirani slučajevi – umrla i lica koja su odselila – 120

Napominjemo da su sve ove procedure za interno raseljena lica besplatne, budući da su nadležni organi Republike Kosovo sva dokumenta, izuzev pasoša, izdali bez naplate takse i drugih troškova, a troškovi izdavanja pasoša za sva lica su pokriveni od strane UNHCR-a.

Pravni centar je kroz Projekat “Održivi povratak i integracija raseljenih osoba i izbjeglica u BiH, Crnoj Gori i Srbiji” - doprinos Regionalnom stambenom projektu (Oktobar 2018. - Oktobar 2020. godine) u cilju pružanje besplatne pravne pomoći, uspostavljanje održivog sistema socijalnog stanovanja na lokalnom nivou i osnaživanje korisnika RSP u H.Novom kroz samozapošljavanje, sproveo sljedeće aktivnosti: Pružanje BPP, pribavljanje dokumentacije iz zemalja porijekla, plaćanje administrativnih taksi u cilju trajnog regulisanja pravnog statusa u Crnoj Gori, te ostvarivanja prava iz oblasti socijalne i zdravstvene zaštite za I/RL sa posebnim osvrtom na korisnike RHP; Priprema “Smjernica za upravljanje objektima socijalnog stanovanja izgrađenih u okviru IPA i RHP programa”; Edukacija službenika lokalnih samouprava u vezi uspostavljanja sistema socijalnog stanovanja; Podrška stanarima zgrada u Kampu Konik u cilju očuvanja i unapređenja uslova boravka i života i Organizovanje, obuka i dodjela mini-grantova za samozapošljavanje. Ukupan broj korisnika je bio 126 i realizovano je sljedeće:

- Pribavljeno 173 različitih dokumenata (pasoš, lična karta, uvjerenja o državljanstvu, izvod iz MKR, posjedovni listovi, potvrde o socijalnom statusu iz zemalja porijekla, dozvole za stalni i privremeni boravak..)
- Za 37 lica plaćene notarske usluge za zaključenje ugovora o zakupu za stanovnike RSP zgrada u Kampu Konik;
- CRS i Pravni Centar su uz podršku Agencije za stanovanje iz Podgorice pripremili Smjernice za upravljanje objektima socijalnog stanovanja izgrađenih u okviru IPA i RHP programa”. Dokument je predstavljen predstavnicima opština i nadležnih ministarstava u okviru četiri radionice koje su u četvrtom kvartalu, održane u H. Novom, Nikšiću, Beranama i Podgorici;
- Za predstavnike Opština Podgorica i Herceg Novi, u periodu od 8-10. avgusta 2019. godine organizovana studijska posjeta Gradu Tuzli i Opštini Kladanj pod nazivom” Iskustva i praksa u oblasti socijalnog stanovanja”;
- U saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja Pravni centar je angažovao jednog radnika za rad sa stanarima zgrada u Kampu Konik do kraja septembra 2019. godine u cilju motivisanja korisnika RSP da čuvaju objekte u kojima žive i redovno izvršavaju mjesečne obaveze plaćanje rente, komunalija i dr.);
- 31 licu iz Herceg Novog dodijeljen mini-grant za samozapošljavanje. Sva lica dobila obuku za izradu Biznis planova za obavljanje određene djelatnosti;

Takođe, Pravni centar je kroz Projekat „, Pravna zaštita lica pod mandatom UNHCR-a u Crnoj Gori“ (01 januar 2019-31 decembar 2019 godine), u cilju Regulisanja pravnog statusa za izbjeglice iz bivše Jugoslavije i lica u riziku od apatridije u Crnoj Gori – Lica sa verifikacione liste UNHCR-a, sproveo sljedeće aktivnosti: Pružanje BPP u upravnom, vanparničnom i parničnom postupku u svrhu rešavanja ličnih i statusnih prava u Crnoj Gori; Pravna i finansijska podrška u pribavljanju dokumentacije iz zemalja porijekla i plaćanju administrativnih i konzularnih taksi i Priprema, organizovanje, pravna i tehnička podrška posjetama kosovskog mobilnog tima. **Ukupan broj korisnika je bio 502 i realizovano je sljedeće:**

- Naknadno upisano u matičnu knjigu rođenih 58 lica, a u matičnu knjigu državljana 33 lica;
- Pokrenuta 43 vanparnična postupka za utvrđivanje vremena i mjesta rođenja;
- Za 3 lica pokrenuti postupci za utvrđivanje statusa lica bez državljanstva;
- Za 124 lica koja su regulisala pravni status u Crnoj Gori (76 lica dobilo dozvolu za stalni boravak, 27 lica dobilo dozvolu za privremeni boravak
- 21 lice primljeno u crnogorsko državljanstvo) PC pružio podršku kroz pribavljanje neophodnih dokumenata i plaćanje taksi;
- 69 lica pomognuto u dobijanju pasoša zemlje porijekla(48 pasoša Kosova, 17 pasoša Srbije, 2 pasoša Albanije i 2 pasoša BiH);
- U toku 2019. godine organizovane su i realizovane dvije posjete Kosovskog mobilnog tima i to 10.07.2019. i 12.12.2019. godine.

Statistika

U periodu od 07.11.2009. godine (datum stupanja na snagu Zakona o dopunama Zakona o strancima), zaključno sa 31.12.2019. godine, raseljena lica i interno raseljena lica su podnijela ukupno 15.237 zahtjeva za odobravanje stalnog nastanjenja i privremenog boravka do tri godine. Od ovog broja riješeno je 15.050 zahtjeva, dok je po 187 zahtjeva postupak u toku.

Od 15.050 riješenih predmeta, za 12.366 lica zahtjev je usvojen i odobren je stalni boravak ili privremeni boravak do tri godine, 286 zahtjeva je odbijeno, dok je 2.398 predmeta odbačeno/obustavljeno (u pitanju su dupli ili nepotpuni zahtjevi).

Razvrstano po kategorijama ova statistika izgleda na sljedeći način:

Interno raseljena lica

U izvještajnom periodu interno raseljena lica su podnijela ukupno **8580** zahtjeva za odobravanje stalnog nastanjenja. Od ovog broja riješeno je **8517** zahtjeva, dok je po **63** zahtjeva postupak u toku. Od **8517** riješenih predmeta, za **7353** lica zahtjev je usvojen i odobren im je stalni boravak, **244** zahtjeva je odbijeno, dok je **920** predmeta odbačeno/obustavljeno (u pitanju su dupli ili nepotpuni zahtjevi).

Raseljena lica

U izvještajnom periodu raseljena lica su podnijela ukupno **4.736** zahtjeva za odobravanje stalnog nastanjenja. Od ovog broja, riješeno je **4732** zahtjeva, dok je po **4** zahtjeva postupak u toku. Od **4732** riješenih predmeta, za **4350** lica zahtjev je usvojen i odobren im je stalni boravak, **22** zahtjeva je odbijeno, dok je **360** predmeta odbačeno/obustavljeno (u pitanju su dupli ili nepotpuni zahtjevi).

Privremeni boravak do tri godine - interno raseljena lica

U izvještajnom periodu interno raseljena lica su podnijela ukupno **1.542** zahtjeva za odobravanje privremenog boravka do tri godine. Od ovog broja, riješeno je **1.437** zahtjeva, dok je po **105** zahtjeva postupak u toku. Od **1.437** riješenih predmeta, za **445** lica zahtjev je usvojen i odobren im je privremeni boravak, **17** zahtjeva su odbijena, dok je **975** predmeta odbačeno/obustavljeno (u pitanju su dupli ili nepotpuni zahtjevi).

privremeni boravak do tri godine - raseljena lica

U izvještajnom periodu raseljena lica su podnijela ukupno **320** zahtjev za odobravanje privremenog boravka do tri godine. Od ovog broja, riješeno je **315** zahtjeva, dok je po **5** zahtjeva postupak u toku. Od **315** riješenih predmeta, za **171** lice zahtjev je usvojen i odobren im je stalni boravak, **3** zahtjeva je odbijeno, dok je **141** predmeta odbačeno/obustavljeno (u pitanju su dupli ili nepotpuni zahtjevi).

Član 220 novog Zakona o strancima

Shodno članu 220 novog zakona o strancima raseljena lica i interno raseljena lica su podnijela ukupno **59** zahtjeva za odobravanje stalnog nastanjenja. Od ovog broja riješeno je **49** dok je po **10** zahtjeva postupak u toku. Od **49** riješenih predmeta, za **47** lica zahtjev je usvojen i odobren im je stalni boravak, dok je **2** predmeta odbačeno (u pitanju su dupli ili nepotpuni zahtjevi).

4.7. Preduzete aktivnosti iz izvršavanja poslova od javnog interesa

Produženo radno vrijeme i povećan broj službenika

Od ponedjeljka, 13. maja 2019. godine Područna jedinica za građanska stanja i lične isprave Podgorica počela sa radom od 7 do 19 časova, a usluge građanima pruža od 8 do 18 časova, svakog radnog dana. Imajući u vidu prioritete adekvatnog i blagovremenog pružanja usluga i informacija građanima, od 20. maja do 20. jula, bilo je uvedeno desetočasovno radno vrijeme u područnim jedinicama i filijalama na primorju, gdje su službenici MUP-a radili od 7 do 17 časova, a usluge građanima, turistima i privrednicima pružali u periodu od 8 do 16 časova. Kako je tokom ljetnjih mjeseci veći priliv stranaca, a time i veći obim posla, u područnim jedinicama i filijalama za građanska stanja i lične isprave u primorskim opštinama je povećan broj šalterskih službenika.

Upravni dani – mobilna kancelarija

Imajući u vidu povećan obim zahtjeva za pružanjem usluga građanima, turistima i privrednicima tokom ljetnje turističke sezone, kao i povećanu frekvenciju saobraćaja na putnom pravcu Petrovac- Budva, Ministarstvo unutrašnjih poslova od 17. juna do 17. jula ove godine, uvelo upravne dana i posredstvom mobilne biometrijske kancelarije, pružalo usluge iz

oblasti građanskih stanja za područja mjesnih zajednica Petrovac i Buljarica. Za vrijeme upravnih dana, mobilna kancelarija MUP-a, Filijale za građanska stanja i lične isprave Budva, svoje usluge pružala je od ponedjeljka, 17. juna 2019. godine, svakog radnog dana, od 09-14h, do 17. jula 2019. godine. Mobilna kancelarija, koja je bila postavljena u krugu Policijske stanice u Petrovcu, omogućila je građanima, poslodavcima i predstavnicima turističke privrede da podnesu zahtjeve za izdavanje ličnih karata, pasoša, vozačkih dozvola, izvoda iz matičnih registara, kao i zahtjeve za izdavanje dozvola za boravak i rad stranaca.

Uvođenjem upravnih dana, kao i dužeg rada sa građanima u opštinama na primorju, Ministarstvo unutrašnjih poslova se rukovalo potrebama građana. S obzirom da je povratna informacija od građana njihovo zadovoljstvo, onda su sasvim I opravdane ovakve aktivnosti. Nastavićemo da unaprjeđujemo kvalitet i efikasnost pružanja usluga građanima u skladu sa međunarodnim standardima u oblasti javne uprave.

Telefonska linija

U cilju pružanja relevantnih informacija Ministarstvo unutrašnjih poslova je oformilo fiksnu telefonsku liniju sa brojem 020/245-663. Pozivanjem ovog broja mogu se dobiti informacije o statusu podnijetog zahtjeva iz oblasti izdavanja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca, kao i upućivati sugestije i primjedbe u vezi sa istim, zatim informacije o postupku dobijanja dozvole za privremeni boravak i rad stranaca (zapošljavanje, sezonsko zapošljavanje, rad upućenog radnika).

4.8. Nezakonite migracije

Tokom 2017. godine, posebno od početka avgusta mjeseca, zabilježen je porast broja nezakonitih prelazaka državne granice, naročito iz pravca Republike Albanije, kao i porast broja zahtjeva za azil u odnosu na 2016. godinu. **Pojačano kretanje migranata nastavljeno je i 2018. I 2019 godini.**

Nezakoniti migranti za ulazak u Crnu Goru, najčešće koriste područje zelene granice u okolini graničnih prelaza Božaj i Sukobin na granici sa Republikom Albanijom, rjeđe granični prelaz Kula na granici sa Republikom Kosovo, dok su u najvećem broju slučajeva nezakonito pokušavaju izaći iz Crne Gore na granici sa Bosnom i Hercegovinom, Republikom Hrvatskom i ređe Republikom Srbijom.

Većina lica koja ileglano uđu u Crnu Goru traže azil, te shodno Zakonu o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca se ne kañnjavaju za nezakoniti ulazak u našu zemlju, već se upućuju da zahtjev podnose nadležnoj službi MUP-a (Direkcija za azil). Lica se potom smještaju u Centar za azilante koji je otvorenog tipa, dobijaju identifikacione potvrde i imaju pravo na boravak do okončanja postupka. Međutim mnogi od njih ne čekaju okončanje postupka po podnijetom zahtjevu za azil već pokušavaju nezakonito da napuste teritoriju Crne Gore.

Zaključcima Vlade Crne Gore utvrđen je Plan djelovanja u slučaju masovnog priliva migranata i izbjeglica u tranzitu preko teritorije Crne Gore i konstituisan Operativni tim, koji je održao sastanke zbog pojačanog priliva migranata 27. Aprila i 11. Juna 2018. na kojima su doneseni zaključci o konkretnim mjerama koje nadležni organi treba da preduzmu kako bi se ova pojava adekvatno kontrolisala.

Sektor granične policije kontinuirano sprovodi Plan pojačanog nadzora državne granice, kroz pojačano prisustvo patrola na granici i kontrolnim tačkama glavnih puteva prema granici.

Plan pojačanog nadzora državne granice predviđa raspored patrola na svim kritičnim tačkama, odnosno pravcima u prvom stepenu ugroženosti kada su u pitanju nezakonite migracije, odnosno broj službenika, vozila, tehničkih sredstava i opreme koja se angažuje. U cilu adekvatnog odgovora na eventualno jačanje rute prema teritoriji Crne Gore, sredstvima iz budžeta rekonstruisana su dva policijska objekta na granici sa Albanijom – Krenza u blizini Tuzi i Zoganje – u blizini Ulcinja, a u pripremi je i adaptacija bivše karaule Božaj, takođe na granici sa Albanijom.

Od 16.08.2018.godine shodno odluci Savjeta za odbranu i bezbjednost na obezbjeđenju državne granice prema Albaniji uključeno je i 15 službenika pešadijskog voda Vojske Crne Gore koji zajedno sa službenicima granične policije patroliraju što daje rezultate na smanjenju broja nezakonitih prelazaka državne granice iz pravca Albanije.

Od strane Savjeta za odbranu i bezbjednost ponovo je donijeta Odluka da se i u 2019 godini angažuju pripadnici Vojske na obezbeđenju državne granice prema Albaniji.

Rusija	2			1		2		1		2			8
Liban				1									1
Njemačka				2									2
Rumunija	1				1		1						3
Z.Sahara			2					3					5
Ekvador		1										3	4
Indija					2		4					1	7
Nepal					1	5							6
Albanija					1	1	1					1	4
Ukrajina						1				1			2
Kirgistan											1		1
Jordan													1
Tunis						2		2				1	5
Kamerun						1							1
Kina							1						1
Sudan						4			1				5
Bangladeš							4		10				14
Avganistan						4	4		11	9		1	29
Poljska						1							1

Bjelorusija		1											1
Kirgistan										1			1
SAD								1					1
Maked.		1								1			2
Ukupno:	87	163	264	231	189	223	169	23 7	284	111	11	13	1982

Ministarstvo unutrašnjih poslova je kroz proces programiranja IPA 2018 predložilo da se finansira rekonstrukcija bivše karaule Božaj u cilju kreiranja Migracionog centra. U budućem **Migracionom centru** planirano je da budu smještena sljedeća lica:

- Lica koja izraze namjeru za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu sa Zakonom o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca - Namjera za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu je usmeno ili pisano izražena volja državljanina treće zemlje ili lica bez državljanstva da podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori.
- Lica koja su izgubila pravo na smještaj u skladu sa Zakonom o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca - Vulnerabilne grupe kojima je, usled specifične razlike u odnosu na dominantnu populaciju, potrebna dodatna podrška u skladu sa standardima njihove zaštite.
- Migranti koji ne žele da zatraže međunarodnu zaštitu, a ne mogu biti vraćeni u zemlju porijekla (non-refoulement) - rješavanje pitanja izbjeglica i migranata i njihovog prihvata vrlo je važno, ne samo sa društvenog i političkog aspekta, već ima i značajnu humanu dimenziju, te u skladu sa tim Crna Gora insistira na dosljednoj primjeni ovog načela.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je, takođe, podnijelo aplikaciju za sredstva Instrumenta za evropsku integraciju, u cilju jačanja tehničkih kapaciteta MUP-a da upravlja povećanim migracionim tokovima. U aplikaciji je navedeno da je planirano da se povećaju smještajni kapaciteti za minimum 70 migranata kroz nabavku i opremanje kontejnera za privremeni smještaj migranata. Takođe, planirano je pružanje podrške Sektoru granične policije u upravljanju migracijama i jačanju tehničkih kapaciteta za proces registracije (mobilni timovi sa prevodiocima i socijalnim radnicima, kao i neophodna IT oprema), kao i rentiranje jednog minivana za prevoz migranata.

U izvještajnom period su preduzete sledeće mjere prema stranim državljanima:

- Donijeto rješenja o povratku 1047
- Prinudno udaljenje 149
- Donijeto rješenja o protjerivanju 149
- Podnijeto prekršajnih prijava zbog nezakonitog boravka 900
- Podnijeto prekršajnih prijava zbog nezakonitog prelaska državne granice 516

5. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

1. potrebno je prije sve raditi na realizaciji tri mjere koje su u 2018. i 2019. godini djelimično realizovane, i to na:
 - Stvaranju tehničkih mogućnosti za izdavanje dozvola za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja, u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Crne Gore u inostranstvu;
 - Uspostavljanje tranzitnog centra u cilju ispunjavanja evropskih standarda u dijelu prihvata migranata;
 - Nabavci tehničke opreme za granične prelaze koja bi se koristila za registraciju lica koja izraze namjeru za međunarodnu zaštitu na graničnim prelazima.
2. potrebno donijeti podzakonske akte na osnovu Zakona o strancima i usklađivanje istih sa pravom i praksom Evropske unije u oblasti migracija, čije je donošenje u nadležnosti Ministarstva vanjskih poslova.
3. Kako bi se ostvarilo koordinirano djelovanje svih nadležnih organa na suzbijanju sive ekonomije na tržištu rada potrebno je poboljšati koordinaciju, komunikaciju i razmjenu informacija, sa ciljem da se postignu što veći efekti.
4. Potrebno je nastaviti sa operativnom razmjenom informacija na planu suzbijanja ilegalnih migracija i svih oblika prekograničnog kriminala jer izazove migracija koji imaju globalnu dimenziju jedino možemo rješavati sinergijski i ako sarađujemo operativno i strateški.
5. S obzirom da je većina mjera i aktivnosti iz *Strategije za trajna rješenja pitanja koja se tiču raseljenih i interno raseljenih lica u Crnoj Gori s posebnim osvrtom na područje Konika*, realizovano u prethodnom periodu, kao i da se neće donositi novi strateški dokument iz ove oblasti (posljednja je bila za period 2017-2019. Godinu), to će mjere i aktivnosti koje se odnose na:
 - *Rješavanje pravnog statusa interno raseljenih lica koja su podnijela zahtjev za odobravanje privremenog boravka do tri godine* (oko 180 zahtjeva je još uvijek u proceduri),
 - *Rješavanje stambenih potreba za raseljena i interno raseljena lica,*
 - *Pružanje pomoći za dobrovoljni održivi povratak, sa posebnim naglaskom na Kosovo, i*

- *Jačanje modela bezbjednosti i unapređenje poštovanja zakonodavnih okvira.*
nastaviti da se realizuju u okviru ovog Akcionog plana, kao i Strategije o migracijama i reintegraciji povratnika u Crnoj Gori, za period 2021-2025. godine, s Okvirnim akcionim planom 2021-2025. Godine.